

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΑΡΧΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Την Γραμμή
ΚΙΣΑΜΟΥ
Αριθμ: 28αα:
982492

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' * ΕΤΟΣ ΝΣΤ' * ΤΕΥΧΟΣ 59 * ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Περιοδική Έκδοση
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισάμου & Σελίνου

***

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ΕΤΟΣ ΝΣΤ'
ΤΕΥΧΟΣ 59

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

ΙΔΡΥΤΗΣ: Ὁ αἰδίδιμος Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου κυρός ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

***

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00
Τηλ.: 28220 22128-22018
Fax: 28220 83037
Ἡλεκτρονική Διεύθυνση: www.imks.gr
Email: info@imks.gr

***

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: 082492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ
Συνδρομές προαιρετικές
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος: 390/54013303

***

Ἐπεξεργασία σέ Η/Υ - Σελιδοποίηση:
Ἀντώνιος Βακάκης, Θεολόγος -
Γραμματεὺς Ι.Μ.Κ.Σ.

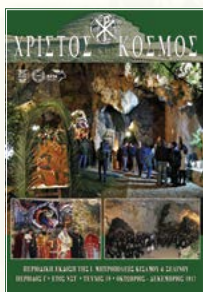

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

“Χριστούγεννα στό
σπήλαιο τοῦ Ἁγ.
Ἰωάννου τοῦ Ἐρημίτου,
Μαραθοκεφάλας,
(Φῶτο Ἰ. Κάκανος).”

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Χριστουγεννιάτικες
ἐκδηλώσεις
στό Τσατσαρωνάκειο
Πολύκεντρο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπί τοῖς Χριστου-
γέννοις».

Τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πα-
τριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ» 99-100

«Ἐγκύκλιος Χριστουγέννων (4/2017)».

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κισάμου & Σελίνου
κ. Ἀμφιλοχίου 101-102

«Τά Χριστούγεννα στήν Κρήτη».

Τοῦ αἰοίδιμου Μητροπολίτου Κισάμου & Σελίνου
κυροῦ Εἰρηναίου Γαλανάκη 103-105

«Ἐορτολόγιο - Ἡμερολόγιο 2018 Ἱ. Μη-
τροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου» 105

«Ἐπίκαιρες σκέψεις. Γιά κάτι ἀνώτερο».

Τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Θ. Χατζηνικολά-
ου Θεολόγου - τ. Λυκείαρχου, Ἱεροκήρυκος Ἱ.Μ.
Κισάμου & Σελίνου 106

«Ἐπικοινωνία μέ τό Θεό».

Τοῦ κ. Γεωργίου Καμβυσέλλη, Καθηγητοῦ - Λο-
γοτέχνου 107

«Κορυφαία τιμητική διάκριση εἰς τήν
Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης» 108-109

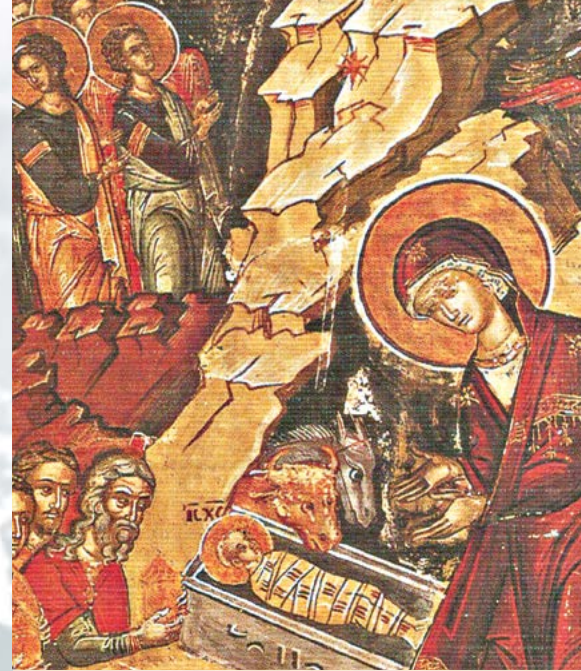
«28η Ὀκτωβρίου 1940: Ἡ ἔναρξη ἐνός
ἀνεπιθύμητου ἀλλά ἡρωϊκοῦ - ἔθνικοῦ πο-
λέμου πού ἀνέτρεψε τά προγνωστικά.».

Τῆς κ. Ἐλένης Γεωργακάκη, Καθηγήτριας - Φι-
λολόγου 110-111

«Τό Χρονικό τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς μας».

(Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος 2017)..... 113-126

«Δωρεές ὑπέρ ἐνισχύσεως τοῦ Φιλανθρω-
πικοῦ καί Κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἱ. Μητρο-
πόλεώς μας» 127

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ
ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Αγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ πε-
φιλημένα τέκνα,

Χάριτι Θεοῦ ἠξιώθημεν νὰ φθάσωμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν μεγάλην ἐορτὴν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τοῦ ἐλθόντος εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὸ «εὖ εἶναι», τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἀπὸ τὴν δουλείαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ νόμου καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον, νὰ μᾶς δωρήσῃ δὲ τὴν κατ' ἀλήθειαν ζωὴν καὶ τὴν χαρὰν τὴν μεγάλην, ἣν «οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ἡμῶν».

ὑποδεχόμεθα τὸν «παντέλειον Θεόν», τὸν ὁποῖον «ἀγάπη κεκόμικεν εἰς τὴν γῆν», ὁ ὁποῖος καθίσταται ἡμῖν «καὶ ἡμῶν αὐτῶν συγγενέστερος». Ὁ κενωθεὶς Θεὸς Λόγος συγκαταβαίνει εἰς τὸ πλανηθὲν πλάσμα αὐτοῦ «συγκατάβασιν ἄφραστον τε καὶ ἀκατάληπτον». Ὁ «ἀχώρητος παντὶ» χωρεῖται ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Παρθένου, ὁ μέγας ὑπάρχει ἐν μικροῖς. Τὸ μέγα τοῦτο κεφάλαιον τῆς πίστεώς μας, τὸ πῶς ὁ ὑπερουσίος Θεὸς «ὑπὲρ ἄνθρωπον γέγονεν ἄνθρωπος», παραμένει «ἀνέκφαντον μυστήριον. «Τὸ μέγα τῆς θείας Ἐνανθρωπήσεως μυστήριον, αἰεὶ μένει μυστήριον».

Αὐτὸ τὸ ξένον καὶ παράδοξον γεγονός «τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰῶνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν», εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου. «Οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομα ἔστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς».

Αὕτη εἶναι ἡ ὑψίστη σωτηριώδης ἀλήθεια διὰ τὸν ἀνθρώπον. Ἀνήκομεν εἰς τὸν Χριστόν. Τὰ πάντα εἶναι ἠνωμένα ἐν Χριστῷ. Ἐν Χριστῷ ἀναπλάθεται ἡ φθαρεῖσα φύσις

μας, ἀποκαθίσταται τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ἀνοίγεται εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἡ ὁδὸς τοῦ κατ' ὁμοίωσιν. Διὰ τῆς προσλήψεως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Λόγου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διὰ τοῦ κοινοῦ θείου προορισμοῦ καὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας θεμελιούται ἡ ἐνότης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Δὲν σώζεται ὅμως μόνον ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλὰ σύμπασα ἡ κτίσις. Ὡς ἡ πτώσις τῶν πρωτοπλάστων συμπαράσχει ὅλην τὴν πλάσιν, οὕτω καὶ ἡ Ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀφορᾷ εἰς ὀλόκληρον τὴν δημιουργίαν. «Ἐλευθέρα μὲν ἡ κτίσις γνωρίζεται, υἱοὶ δὲ φωτὸς οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι». Ὁ Μέγας Βασίλειος μᾶς καλεῖ νὰ ἐορτάσωμεν τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν ὡς τὴν «κοινὴν ἐορτὴν πάσης τῆς κτίσεως», ὡς «τὰ σωτήρια τοῦ κόσμου, τὴν γενέθλιον ἡμέραν τῆς ἀνθρωπότητος».

Τὸ «Χριστὸς γεννᾶται» ἀκούεται, δυστυχῶς, καὶ πάλιν εἰς ἓνα κόσμον πλήρη βιαιοτήτων, ἐπικινδύνων ἀνταγωνισμῶν, κοινωνικῆς ἀνισότητος καὶ καταπατήσεως τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Τὸ 2018 συμπληροῦνται ἑβδομήκοντα ἔτη ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴν Διακλήρυξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία, μετὰ ἀπὸ τὰς φοβερὰς ἐμπειρίας καὶ καταστροφῆς τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ἀνέδειξε τὰ κοινὰ ὑψηλὰ ἰδανικά, τὰ ὁποία ὀφείλουν νὰ σέβωνται ἀπαρεγκλίτως ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ τὰ κράτη. Ὅμως, ἡ ἀθέτησις τῆς Διακλήρυξεως αὐτῆς συνεχίζεται, ποικίλαι δὲ καταχρήσεις καὶ σκόπιμοι παρερμηνεῖαι τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ὑποσκάπτουν τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν πραγματώσιν των. Συνεχίζομεν νὰ μὴ διδασκόμεθα ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ἢ νὰ μὴ θέλω-

μεν να διδαχθῶμεν. Ούτε αἱ τραγικαὶ ἐμπει-
ριαὶ βίας καὶ ἡ καταρράκωσις τοῦ ἀνθρωπί-
νου προσώπου, οὔτε ἡ διακήρυξις ὑψηλῶν
ιδανικῶν, ἀπέτρεψε τὴν συνέχισιν τῆς βίας
καὶ τῶν πολέμων, τὴν ἀποθέωσιν τῆς ἰσχύ-
ος καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ
τὸν ἄνθρωπον. Οὔτε, βεβαίως, ἡ ἰσχὺς τῶν
τεχνικῶν μέσων καὶ αἱ ἐκπληκτικαὶ κατακτί-
σεις τῆς ἐπιστήμης, οὔτε ἡ οἰκονομικὴ πρόο-
δος, ἔφερον κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν
πολυπόθητον εἰρήνην. Τούναντίον, εἰς τὴν
ἐποχὴν μας ὁ εὐδαιμονισμὸς τῶν κατεχόντων
αὐξάνεται καὶ ἡ παγκοσμιοποιήσις καταστρέ-
φει τοὺς ὄρους τῆς κοινωνικῆς συνοχῆς καὶ
εἰρήνης.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀγνοήσῃ
αὐτὰς τὰς ἀπειλὰς κατὰ τοῦ ἀνθρωπίνου προ-
σώπου. «Οὐδὲν γὰρ ὅσον ἄνθρωπος ἱερόν, ᾧ
καὶ φύσεως ἐκοινωνήσεν ὁ Θεός». Ἀγωνιζό-
μεθα διὰ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὴν προστασίαν
τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἐν ἐπι-
γνώσει ὅτι «ἡ ὄντως εἰρήνη παρὰ Θεοῦ», ὅτι
τὸ ὑπέρογον μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ
Θεοῦ Λόγου καὶ τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ
ἀνθρώπου ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθειαν περὶ
τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ θείου προορισμοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.

Ζῶμεν ἐν Ἐκκλησίᾳ τὴν ἐλευθερίαν, ἐκ
Χριστοῦ, ἐν Χριστῷ καὶ εἰς Χριστόν. Εἰς τὸν
πυρῆνα αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας ἀνίκει ἡ ἀγά-
πη, ἥτις «οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς», ἡ ἀγάπη «ἐκ
καθαρᾶς καρδίας». Ἐνῶ ὁ αὐτόνομος, ὁ αὐτο-
γνώμων καὶ αὐτάρκης, ὁ αὐτοθεούμενος καὶ
αὐτομακαριζόμενος ἄνθρωπος περιστρέφεται
γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν ἀτομικὴν
του αὐτάρεσκον εὐδαιμονίαν καὶ βλέπει τὸν
συνάνθρωπον ὡς περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας
του, ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἔχει κατεύθυνσιν
πρὸς τὸν ἀδελφόν, κινεῖται πρὸς τὸν πλησίον,
ἀληθεύει ἐν ἀγάπῃ. Τὸ μέλημα τοῦ πιστοῦ
δὲν εἶναι ἡ διεκδίκησις δικαιωμάτων, ἀλλὰ τὸ
«ποιεῖν τε καὶ πράττειν τὰ δικαιώματα Χρι-
στοῦ», ἐν ταπεινώσει καὶ εὐχαριστίᾳ.

Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, τῆς
ἐλευθερίας ὡς ἀγάπης καὶ τῆς ἀγάπης ὡς
ἐλευθερίας, εἶναι ὁ θεμέλιος λίθος καὶ ἡ ἐγγύ-
νησις διὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Στρι-
ζόμενοι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐνθέου ἡθους δυνάμεθα
νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς μεγάλας προκλήσεις
τοῦ παρόντος, αἱ ὁποῖαι ἀπειλοῦν ὄχι μόνον
τὸ εὖ ζῆν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ζῆν τῆς
ἀνθρωπότητος.

Τὴν ἀλήθειαν τοῦ «Θεανθρώπου» ὡς

ἀπάντησιν εἰς τὸν σύγχρονον «ἀνθρωπο-
θεὸν» καὶ πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ αἰωνίου προο-
ρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐξῆρε καὶ ἡ Ἁγία καὶ
Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας
(Κρήτη, 2016): «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐνα-
ντι τοῦ συγχρόνου «ἀνθρωποθεοῦ», προβάλλει
τὸν «Θεάνθρωπον» ὡς ἔσχατον μέτρον
τῶν πάντων: «Οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα
λέγομεν, ἀλλὰ Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα». Ἀνα-
δεικνύει δὲ τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν τοῦ Θε-
ανθρώπου καὶ τὸ Σῶμα Του, τὴν Ἐκκλησίαν,
ὡς τόπον καὶ τρόπον τῆς ἐν ἐλευθερίᾳ ζωῆς,
ὡς «ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ» καὶ ὡς μετοχὴν, ἥδη
ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀναστάντος Χρι-
στοῦ».

Ἡ Σάρκωσις τοῦ Θεοῦ Λόγου εἶναι ἡ βε-
βαίωσις καὶ ἡ βεβαιότης ὅτι τὴν ἱστορίαν, ὡς
πορείαν πρὸς τὴν Βασιλείαν τῶν Ἐσχάτων,
κατευθύνει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Βεβαίως, ἡ πο-
ρεία τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Βασιλείαν, ἡ
ὁποία δὲν συντελεῖται μακρὰν ἢ ἀνεξαρτήτως
τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος, τῶν ἀντιφά-
σεων καὶ τῶν περιπετειῶν αὐτῆς, ποτὲ δὲν
ὑπῆρξεν ἄνευ δυσκολιῶν. Ἐν μέσῳ αὐτῶν ἡ
Ἐκκλησία μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀληθείας καὶ
ἐπιτελεῖ τὸ ἁγιαστικόν, ποιμαντικόν καὶ με-
ταμορφωτικὸν ἔργον αὐτῆς. «Ἡ γὰρ ἀλήθειά
ἐστὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ στῦλος καὶ ἐδραῖω-
μα... Στῦλός ἐστὶ τῆς οἰκουμένης ἡ Ἐκκλη-
σία... καὶ μυστήριόν ἐστὶ, καὶ μέγα, καὶ εὐσε-
βείας μυστήριον».

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἄς συνορτάσωμεν, εὐδοκίᾳ τοῦ σκηνώ-
σαντος ἐν ἡμῖν Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἐν ἀγαλλιᾶ-
σει καὶ χαρᾷ πεπληρωμένη, τὰς ἐορτὰς τοῦ
Ἁγίου Δωδεκαμήνου. Εὐχόμεθα ἐκ Φαναρί-
ου, ὅπως ὁ σαρκωθείς καὶ συγκαταβάς τῷ γέ-
νει τῶν ἀνθρώπων Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν,
χαρίζηται εἰς ὅλους κατὰ τὸν νέον ἐνιαυτὸν
τῆς χρηστότητος Αὐτοῦ, ὑγίειαν κατ' ἄμφω,
εἰρήνην καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, δια-
φυλάττη δὲ καλῶς τὴν Ἁγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλη-
σίαν καὶ εὐλογῆ τὰ ἔργα διακονίας αὐτῆς,
ἵνα δοξάζεται τὸ ὑπεράγιον καὶ ὑπερύμνητον
ὄνομα Αὐτοῦ.

Χριστούγεννα .βιβ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ (4/2017)

«Τὴν ἅγια νύχτα τῆ Χριστουγεννιάτικη
ποιός δέν τό ξέρει;
τῶν μάγων κάθε χρόνο τὰ μεσάνυχτα
λάμπει τό ἀστέρι.

Κι ὅποιος τό βρεῖ μέσ' στ' ἄλλα ἀστέρια ἀνάμεσα
καὶ δέν τό χάσει,
σέ μιά ἄλλη Βηθλεὲμ ἀκολουθώντας το
μπορεῖ νὰ φτάσει».

(Νύχτα Χριστουγεννιάτικη - Γ. Δροσίνης)
***

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,
Γιὰ μιά ἀκόμα φορά καλεῖται ὁ ἄνθρωπος νὰ
προσεγγίσει τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς
φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, ἐορτάζοντας τὴν «Μη-
τρόπολιν τῶν ἐορτῶν», ἐορτάζοντας τὰ Χριστούγεννα.
Ἐντὸς τῆς ζοφώδους σύγχρονης πραγματικότητος, ὅπου
ὁ ἄνθρωπος γεύεται εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον του τὸν
φόβο καὶ τὴν ἀπαισιοδοξία, καλεῖται καὶ πάλι νὰ ἐορτά-
σει τὸ μέγα καὶ παράδοξο μυστήριον τῆς γέννας τοῦ Χρι-
στοῦ. Γιὰ μιά ἀκόμη φορά ἐπιχειροῦμε νὰ πλησιάσουμε
«μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον», πού οἱ αἰῶνες καὶ ἡ
ἐκκλησιαστικὴ μας παράδοση μᾶς δίδαξαν. Καλούμαστε
νὰ τὸ βιώνουμε μέ τὴν σιωπὴ καὶ νὰ τὸ προσεγγίζουμε
μέ τὴν πίστη. Τό φῶς πού εἶχε προφητεῦσει ὁ Προφήτης
Ἡσαΐας ἀνέτειλε. Ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ Χριστός,
ἦρθε, ἐκπληρώνοντας τίς προσδοκίες τῶν Προφητῶν
καὶ τίς ἐλπίδες τῶν ἀνθρώπων πού τὸν ἀναζητοῦσαν.
«Χριστός γεννᾶται», «ἐπέσκεψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σω-
τὴρ ἡμῶν...», ψάλλει λαμπροφορεμένη ἡ Ἐκκλησία μας,
καλώντας ὅλους μας νὰ μετέχουμε στό θαῦμα αὐτό τῆς
Σάρκωσης. Αἰῶνες μετὰ, τὰ Χριστούγεννα ἐπιβεβαιώ-
νουν καὶ αὐξάνουν τὴν ἐλπίδα μας, γιατί δέν θυμίζου-
ν τὸν ἄνθρωπο μόνον τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ, ἀλλὰ
κυρίως μᾶς προτρέπουν νὰ ζήσουμε τὸν ἐρχομὸ Του
στὴν ζωὴ καὶ στίς καρδιές μας.

Ὅμως, ἀδελφοί, τὰ τυπώματα καὶ τὰ παθήματα
τῶν καιρῶν, τὸ θαμπό κλίμα τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ὄχι
μόνο περίγυρου, οἱ καταλυτικὲς κραυγὲς τοῦ πλήθους

καί ιδιαίτερα οί έναγώνιες φωνές τῶν νέων μας, συνθέτουν σήμερα τήν κοσμική πραγματικότητα τῆς Βηθλεεμικῆς νύχτας. Ζοῦμε σέ συστήματα πέρα ἀπό τό μέτρο, ὅπου καθημερινά διαπιστώνουμε τό παράλογο καί τήν ἀπογοητευτική ποιότητα τοῦ σημερινοῦ κόσμου, ἀνήμποροι, πολλές φορές, νά ἀντιδράσουμε καί νά ἀντισταθοῦμε. Τά φαινόμενα τῶν καιρῶν μοιάζουν νά μᾶς ὀδηγοῦν σέ μιά κατάσταση χωρίς ἰσορροπία, ὅπου ἡ κρίση ὑπερβαίνεται συνεχῶς μέ μιά κατάσταση ἀκόμα μεγαλύτερης κρίσης. Στήν δημιουργία μιᾶς κοινωνίας χωρίς ἀξιακό ὑπόβαθρο, χωρίς σύμβολα, χωρίς ρίζες, «πιστεύω» καί ἰδανικά. Μιᾶς κοινωνίας πού φαίνεται νά νικήθηκε ἀπό τά πάθη καί τίς ἀπογοητεύσεις της, νά κυριεύθηκε ἀπό τήν πλεονεξία γιά τό χρήμα καί τά πλούτη καί νά ἀλλοτριώθηκε ἀπό τόν παγετό τῆς μοναξιάς. Ἀποτέλεσμα: Ἡ κρίση νά βαθαίνει μέρα μέ τήν ἡμέρα, ὀδηγώντας στήν διόγκωση τῆς ἀνεργίας, στήν δραματική αὔξηση τῶν νεόπτωχων, στό νέο κύμα μετανάστευσης πλήθους ἐπιστημόνων, στή στέρση δικαιώματος τῶν νέων νά ὀνειρεύονται καί νά ἐλπίζουν, στήν ἀπώλεια κάθε τιμῆς καί ἀξιοπρέπειας. Μέ ἓνα λόγο, στόν εὐτελισμό καί τήν ἠθική χρεωκοπία.

Εὐλογα, λοιπόν, γεννᾶται τό ἐρώτημα: Ἀπό ποῦ θά ἀνατεῖλει ἡ διεξοδος τῶν κρίσεων; Ἀπό τήν Ἀνατολή τῶν Ἀνατολῶν, ἀπό τό Σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, εἶναι ἡ ἀπάντηση. Ἐκεῖ ἀνέτειλε καί ἀνατέλει ἡ ἐν Χριστῷ ἐλπίδα μας. Τό φῶς τῆς ἀλήθειας, τῆς ζωῆς, τῆς χαρᾶς καί τῆς ἀγάπης. Ἐκεῖ στηρίζονται καί τρέφονται οἱ ἐλπίδες μας γιά νά ἀπαντηθοῦν οἱ προσευχές καί οἱ ἀνάγκες μας. Γιά νά γεννιέται ὁ Χριστός μέσα στίς ψυχές μας, νά λάμπει μέσα μας «τό Φῶς τό τῆς

γνώσεως» καί νά γίνεται ἡ ζωή μας «κοινωνία ἀγάπης». Γιά νά καταλάβουμε τελικά ὅτι ἡ ἐορτή τῆς Γέννας τοῦ Θεανθρώπου δέν εἶναι κάτι ἀπό τό παρελθόν, ἀλλά τό μέγα θαῦμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἡ «ἄλλη πλάσις» τοῦ ἀνθρώπου, ἡ αἰώνια ἀλήθεια τῆς ζωῆς μας καί ἡ πηγὴ τῆς ἐλπίδας μας.

Ἔτσι καλούμεθα νά βιώσουμε τό μέγα αὐτό μυστήριο τῆς Θεῆς Ἐνανθρωπήσεως, τά Χριστούγεννα. Ὅχι ἀπλά διερχόμενοι ἀπό τό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, ἀλλά ζώντας διαρκῶς τό μυστήριο τοῦ ἐξαΐσιου αὐτοῦ δρόμου καί τρόπου. Γιά νά νιώθουμε παντοτινά Χριστούγεννα, γιά νά αἰσθανόμεθα τό θρόισμα τῆς παρουσίας τοῦ τεχθέντος Σωτήρος καί τήν πνοή τῆς ἀγάπης Του στήν καθημερινότητα τοῦ βίου μας.

Βιώνοντας, λοιπόν ἀδελφοί, τό βαθύτερο νόημα τῆς ἐορτῆς ἀνακαλύπτουμε τόν ἀληθινό μας ἑαυτό, ἀλλάζει ἡ σχέση μας μέ τόν κόσμο καί τόν συνάνθρωπο καί κατανοοῦμε πῶς κάθε φορά πού ἀγαπάμε, πού συγχωρᾶμε, πού θυσιαστικά προσφέρουμε, πού μετανοοῦμε καί προχωροῦμε, εἶναι Χριστούγεννα!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΤΕΧΘΗ, ΑΔΕΛΦΟΙ! ΑΛΗΘΩΣ ΕΤΕΧΘΗ!

Χαρούμενα, εὐλογημένα, εὐφρόσυνα Χριστούγεννα. Χρόνια πολλά, εὐλογημένα καί ἅγια!

**Μετ' εὐχῶν καί πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ τεχθέντι ἀγάπης,
Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΑΣ
† Ο Κισάμου & Σελίνου
ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ**

Τά Χριστούγεννα στήν Κρήτη*

«Ἡ Γέννησίς Σου Χριστέ ὁ Θεὸς ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως...».

Τὸ μήνυμα αὐτό γιά τό Σωτήρα καί Λυτρωτὴ τῆς Βηθλεέμ ἀπλώθηκε σέ χώρες καί λαούς, σέ δυνάστες καί φτωχοὺς. Καί ἡ Κρήτη, ποῦχε τ' αὐτὴ τῆς στημένο στίς φωνές καί στίς ιδέες τῆς Ἀνατολῆς, τῷμαθε ἀπὸ νωρίς κι ἐτοίμασε κι αὐτὴ τὴ λατρεία Του καί τίς γιορτές Του...

Χριστούγεννα στήν Κρήτη, στήν Κρήτη τῶν Χριστιανῶν προγόνων μας. Πρῶτα ἡ προσδοκία τῆς μεγάλης μέρας!

Τὰ παιδιὰ μετρούσανε τίς μέρες τοῦ Σαρανταμέρου, οἱ γυναῖκες κόβανε τὰ καινούρια φορέματα καί οἱ νοικοκύριοι λογαριάζανε τὰ σφακτὰ καί τὰ γουρούνια. Κι ἄλλη προσδοκία· οἱ δουλειές, λιομάζωμα καί ζευγαρική, περιμένανε τὴν ἀνάψη τῶν Σκολάδων, ἡ νηστεία γέμιζε τὰ λαδοκούρουπα μέ τσίχλες καί λαγούς καί οἱ ἀρραβωνιασμένοι, οἱ φίλοι καί οἱ σύ-

ντεκνοι καρτερούσανε τὴ χρονιᾶρα μέρα, γιά νά σμίξουνε, νά τραγουδηθοῦνε καί νά χαροῦνε. Κι ἀκόμη ἄλλη προσδοκία: οἱ Χριστιανοὶ περιμένανε τὴν Ἐξομολόγηση, τὸ Εὐχέλαιο καί τὴ θεία Κοινωνία.

Ἡ προσδοκία πήγαινε μπροστὰ κι ἐτοίμαζε τὴν ψυχὴ, μεγάλωνε τὴ χαρὰ. Οἱ παππούδες μας δέν εἶχαν ἄλλο τρόπο κι ἄλλο ἡμερολόγιο, γιά νά μετροῦνε τίς μέρες καί τὰ χρόνια τους καί τίς μετρούσανε μέ τὴν καμπάνα τῆς ἐκκλησιάς καί τίς γιορτές τῶν Ἁγίων. Ἔτσι ἀκολουθώντας τοὺς κύκλους τῶν ἐορτῶν, γυρίζανε στὴ σφαῖρα τῆς γῆς καί τοῦ χρόνου καί χαράζανε τὸν κύκλο τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς τους γεμάτο ἀπὸ ψυχὴ καί νόημα. Ἡ ζωὴ ἴσως νά ἦταν στὰ χρόνια ἐκεῖνα μικρὴ καί κοντινὴ, μὰ οἱ ἄνθρωποι τὴ φτάνανε ἀπ' ὅλες τίς μεριές καί τρυγούσανε τοὺς ἀνθούς καί τοὺς καρπούς της. Βέβαια κι ἀπὸ τὴ ζωὴ ἐκεῖνη δὲ λείπανε τὰ βάσανα κι ὁ πόνος, ἡ φτώχεια, ἡ ἀρρώστεια, ἡ σκλαβιά καί ὁ θάνατος. Ὑπῆρχε ὅμως παρηγοριὰ κι ἐλπίδα κι ὅσο ἀστοχοῦσε ἡ ζωὴ πάνω στὴ γῆ, τόσο ὁ οὐρανὸς τὴ γέμιζε μέ ἀπαντοχῆς καί προσδοκίες.

Χριστούγεννα στήν Κρήτη! Τὸ βράδυ κι ἀπὸ νωρίς, ὡς τὴ βαθιὰ νύχτα τῆς παραμονῆς, τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ καί συχνὰ μεγάλοι καί ἠλικιωμένοι ἄνθρωποι γυρίζανε νά ποῦνε τὰ χριστουγεννιάτικα κάλαντρα:

«Καλὴν ἐσπέραν ἄρχοντες ἂν εἶναι ὀρισμός σας

Χριστοῦ τὴν θείαν Γέννησιν νὰ πῶ στ' ἀρχοντικό σας...».

Γυρίζανε ἀπὸ σπῖτι σὲ σπῖτι καί λέγανε μπροστὰ στίς πόρτες τὴ θεία ἱστορία, σὰν κήρυγμα καί κατήχηση στοὺς χριστιανούς. Τὰ μικρὰ παιδιὰ τῶν σπιτιῶν μαζεύονταν τότε ἐκεῖ μπροστὰ στὴν πόρτα καί ἀκούγανε μέ περιέργεια καί προσοχὴ τοὺς κάλαντρολόγους κι οἱ γιαγιάδες δίπλα τους ἀκουμπισμένες σὲ κατσούνια καί παραστάτες, σταυροκοπιόντανε στήν ἱερὴ διήγηση καί συνεχίζανε ὕστερα στὰ ἐγγονάκια τους τὴν κατήχηση γιά τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ. Ἡ γιαγιά καί τὰ ἐγγονάκια, ἓνας ἀλησμόνη-

* Ἀπὸ τό βιβλίο τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Κισάμου & Σελίνου κυροῦ Εἰρηναίου Γαλανάκη, "Ὁ Χριστὸς σημάδεψε τὴν Κρήτη".

τος ωραίος κόσμος, πού χάνεται κι αυτός σιγά-σιγά στην εποχή μας. Γινήκαμε γραμματισμένοι και πολιτισμένοι! Κι όμως κάθε μέρα και περισσότερο χάνουμε τη χαρά της ζωής, τη μεγάλη χαρά, που ρχεται συχνά από τὰ μικρά και άσήμαντα πράγματά της.

Τὰ μεσάνυχτα χτυπούσε ξαφνικά μέσα στη βαθιά νύχτα ή καμπάνα, διπλοκάμπανο, γιατί ήταν μεγάλη γιορτή. Συχνά ένα καμπαναριό έδινε τὸ σύνθημα κι ύστερα ακολουθούσε κι άλλο κι άλλα κι όλη ή νύχτα κι όλη ή φύση γέμιζε από καμπάνες, από γλυκιές καμπάνες στὰ βουνά και στοὺς κάμπους. Τὰ φῶτα άναβανε σιγά-σιγά στὰ σπίτια και ξεκινούσανε για τήν έκκλησιά: φανάρια, λύχνοι, κεριά και πυροφύτιλα. Ή πορεία για τὸ Χριστὸ χρειάζεται πάντα τὸ φῶς, τὸ φῶς τῆς πίστης και τῆς άρετῆς. Ή μικρή έκκλησιά έλαμπε σὲ φῶτα και τὸ λιβάνι μύριζε στὸν άέρα της. Και στή μυρωδιά τοῦ λιβανιοῦ προστέθηκε τώρα κι ή μυρωδιά τῆς κασέλας. Τὰ γιορτινά ρούχα μάλλινα και τσόχινα, ζιπόνια, σαλβάρια και μιτάνια μυρίζανε κυπαρίσσι... Οί ψάλτες φυλλομετρούσανε τὰ ιερά βιβλία στ' άναλόγιο και τραντάζανε τήν έκκλησία με τις βουνίσιες φωνές τους: «Χριστὸς γεννᾶται...» κι ό παπάς έδινε οδηγίες από τήν ωραία Πύλη και σήκωνε τήν ψαλμωδία του στὸν υπέροχο ὕμνο «*Η Παρθένος σήμερον τὸν Υπερούσιον τίκτει...*». Κανείς ἴσως, οὔτε οί ψάλτες οὔτε ό παπάς, δέν καταλάβαιναν τοὺς ἱαμβους και τοὺς άνάπαιστους τῆς Χριστουγεννιάτικης ποίησης κι οὔτε τὸ άγράμματο έκκλησίασμα μπορούσε νά παρακολουθήσει αυτά τὰ άρχαιοπρεπή κείμενα, πὸν ὕμνοῦνε τὸ υπέροχο γεγονός. Μά δέν ήταν άνάγκη και νά καταλαβαίνουν με τὸ μυαλό αυτά τὰ έξαισία λόγια. Ή ψυχή ήταν άνοιχτή μ' όλες τις αίσθήσεις της κι έβλεπε ολοζώντανη τή Βηθλεέμ με τὸ μικρὸ Χριστὸ, με τήν Παρθένα Μαρία, με τοὺς Άγγέλους και τοὺς ποιμένες.

Δέν καταλαβαίνανε πολλά, μά ή πίστη και ή συγκίνηση τοὺς ξεσήκωνε, τοὺς γέμιζε όράματα, τοὺς δρασκελοῦσε πάνω από τὰ σύνορα τοῦ ὕλικου κόσμου και τοὺς έστελνε νά γονατίσουνε προσκυνητές στή μυστική φάτνη. Ή μυσταγωγία δέν έρχε-

ται ποτέ από τή λογική γνώση. Είναι ένα μυστικὸ πανηγύρι τῆς ψυχῆς, πὸν τὸ συνθέτουνε όλες οί χορδές της, όταν τις άγγίζουνε οί πνοές και οί αὔρες τῶν οὐρανίων κόσμων. Πρὸς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας οί γεροντότεροι προσκυνούσανε τὰ εικονίσματα και μπροστὰ από τήν Πύλη τοῦ Ίεροῦ ζητούσανε συγγνώμη από τοὺς χωριανούς, συνεχίζοντας τὸ πανάρχαιο χριστιανικὸ έθιμο τῆς φανερῆς έξομολόγησης. Και παίρνανε τή σάρκα τοῦ Χριστοῦ, τήν επίσημη ήμέρα, πὸν Έκεῖνος εὐδόκησε νά κατεβεί και νά ένσαρκωθεί στὸν κόσμο. Και σὲ λίγο, στὰ χαράγματα τῆς μέρας και στήν αὐλή τῆς έκκλησιάς τους οί χριστιανοί παπποῦδες μας λέγανε τὸν καρδιακό τους λόγο «*Καλημέρα, χρόνια πολλά*» και λάμπανε από χαρά και έκσταση! Ό Χριστὸς εἶχε γεννηθεῖ στήν καρδιά τους.

Μετὰ τήν έκκλησία ή σούπα περίμενε στὸ σπίτι και τὸ οίκογενειακὸ τραπέζι ζέσταινε τή φαμελιά και τῆς έδινε άρχοντιά και ιερότητα. Ό παπποῦς και ή γιαγιά, άν ζούσανε φυσικά, ό πατέρας και ή μάνα, τὰ παιδιά, οί παραδουλεῦτρες και οί φαμέγοι. Όλοι στὸ ἴδιο τραπέζι, όλοι στήν ἴδια χαρά, όλοι στήν ἴδια άγάπη. Πλούσιοι και φτωχοί υπήρχανε και τότε, μά μέσα στήν ψυχή δέν υπήρχε κανένα σύνορο, καμιά έπαρση, κανένα μίσος, «*καμία ταξική πάλη*». Οί νεκροί ήτανε κι αυτοί παρόντες στὸ τραπέζι τῆς μεγάλης τούτη μέρα και παίρνανε τὸ πιάτο τους από τή σπονδή ποῦκανε ή μητέρα ή ή γιαγιά ρίχνοντας στὸ θυμιατήρι σούπα, κρασί και κρέας. Πανάρχαια έλληνικά έθιμα, πὸν μπήκανε στή χριστιανική μας παράδοση ξεπλέοντας τήν ειδωλολατρεία τους με λιβάνι και άγιασμό.

Κι ύστερα από τὸ τραπέζι, οί επισκέψεις στὰ σπίτια τῶν Μανώληδων, τὸ ντουκιάνι, οί χοροί, οί άρραβῶνες και οί γάμοι. Οί χριστιανοί παπποῦδες μας συνηθίζανε πάντα νά τοποθετοῦνε τὰ μεγάλα και χαρούμενα γεγονότα τῆς ζωῆς τους στις γιορτές και στις μεγάλες μέρες τοῦ έκκλησιαστικοῦ μας κύκλου. Ήταν κι αυτό ένα σημάδι, πὸν πιστεύανε στὸ Θεὸ και βάζανε τή ζωή τους στήν εὐλογία και τή χάρη Του.

Και με όλα αυτά, με τήν Έκκλησία, με

τὸ πασχαλινὸ τραπέζι, με τὰ γιορτινά ρούχα, με τήν ψαλμωδία και τὰ Ριζίτικα τὸ πανηγύρι τῆς ψυχῆς μεγάλωνε, ή χαρά άνάβλυζε από βαθιές ιερές πηγές κι ό άνθρωπος γιόρταζε άληθινά. Τὸ υπερφυσικὸ κατέβαινε στή γῆ, τὸ Πνεῦμα άγίαζε τήν ὕλη και ή ένσάρκωση τοῦ Χριστοῦ ήταν μια πραγματικότητα στήν καρδιά και τή ζωή τῶν άγιασμένων εκείνων παπποῦδων μας. Δέν ήταν θεολόγοι κι έρμηνευτές τῶν Γραφῶν, δέν ήταν θρησκόληπτοι και πουριτανοί, όμως μέσα στήν άπλή ζωή και πίστη τους είχαν βρεῖ τὸ μέτρο, πὸν πρέπει νά μπαίνει άνάμεσα στήν ὕλη και τὸ πνεῦμα και κάνανε με τὸ δικὸ τους τρόπο τήν όμορφη εκείνη σύνθεση τῆς έλληνικῆς καρδιάς και τῆς χριστιανικῆς πίστης, τήν όποία εμεῖς, με όλη τή σοφία και τήν έπιστήμη μας, άναζητοῦμε σήμερα και δέν μπορούμε νά τῆ βροῦμε. Άνεπανάληπτη και ζωντανή Έλληνική Όρθοδοξία.

Τώρα γιορτάζουμε Χριστούγεννα στήν Κρήτη με τὸ Χριστουγεννιάτικο δέντρο, με τὰ ήλεκτρικά φῶτα, με χειμωνιάτικες γούνες και εὐρωπαϊκοὺς χορούς. Τὰ φῶτα λάμπουνε άπ' έξω, μά ή ψυχή δέν έχει κανένα φῶς. Τὰ ραδιόφωνα μεταφέρουνε παντοῦ τήν ψαλμωδία τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, μά ή δική μας ή καρδιά δέν έχει νά πει κανένα τροπάρι. Ποιὸς θά κάνει λοιπὸν τῆ νέα σύνθεση; Ποιὸς θά μεγαλώσει τήν ψυχή, για νά μπορεῖ και πάλι νά χωρέσει τὸν οὐρανὸ και τή γῆ; Ποιὸς θά συνδέσει πάλι τὸ Θεὸ με τὸν άνθρωπο τῆς εποῆς μας; Ποιὸς θά ξανακάνει πάλι τὸν άνθρωπο άπλό και θά δώσει στή ζωή τήν ποίησή της;

Οί νέες γενιές έχουν τὸ λόγο και οί έκκλησίες κρατοῦνε στὰ χέρια τους τήν εὐθύνη... Όστόσο στήν Κρήτη υπάρχει άκόμη κάπου-κάπου τὸ μέτρο και τὸ θαῦμα.

Εορτολόγιον - Ημερολόγιον 2018

Κυκλοφόρησε ἤδη τὸ Ήμερολόγιο τῆς Ί. Μητροπόλεως μας για τὸ έτος 2018. Είναι άφιερωμένο εἰς τήν Όρθόδοξο Άκαδημία Κρήτης, ή όποία συμπληρώνει 50 έτη συνεχοῦς λειτουργίας, προσφορᾶς και μαρτυρίας εἰς τὸν Χριστιανικὸ και λοιπὸν κόσμο.

Περιλαμβάνει εὐλογητικὸ χαιρετισμὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, εὐχές τοῦ Ήπισκόπου μας, κείμενα τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Μητροπολίτου κυροῦ Εἰρηναίου, ως επίσης και τοῦ Γεν. Δντοῦ τῆς ΟΑΚ Δρ. Κωνσταντίνου Ζορμπᾶ και τοῦ πρώτου Δντοῦ αὐτῆς Δρ. Άλέξανδρου Παπαδεροῦ.

Περιλαμβάνει επίσης:

Ήποσπάσματα κειμένων διαφόρων συνεδρίων πὸν έλαβαν χώρα εἰς τὸ Ίδρυμα, ως και άδημοσίευτο φωτογραφικὸ ὕλικὸ τῆς ΟΑΚ.

Τίς δράσεις τῆς Ί. Μητροπόλεως μας, στοιχειά τῆς Έκκλησίας Κρήτης, ως και τήν διοικητική διάρθρωση τῆς Ί. Μητροπόλεως μας.

Μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ και ως Προσευχητάριο, καθώς περιλαμβάνει τὸν Ί. Παρακλητικὸ Κανὸνα τῆς Παναγίας μας και τήν Άκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν Της.

Διατίθεται από τὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς Ί. Μητροπόλεως μας, τηλ. 28220-22128, 22018, έσωτ. 5.

Γιά κάτι τό ανώτερο

λασμένοι είμαστε, ως εικόνα του Θεού, για κάτι τό ανώτερο. Η γη, μās φιλοξενεί. Ο ουρανός, μās περιμένει. Εκεί είναι τά πολιτεύματά μας. (Φιλιπ. 3,20). «*Άνω σχώμεν τās καρδίας*». Ίκανοί είμαστε νά κατακτήσουμε τό τέλειο. Τήν αιωνιότητα. Διαρκώς εξελισσόμεθα. Πρός τά άνω φερόμεθα, «*του Κυρίου συνεργούντος*» (Μάρκ. 16,20).

Στήν βαθύτερή μας ουσία, σέ σχέση μέ τήν γη, ξένοι είμαστε και όδοιπόροι. Δέν μās ικανοποιεί εκείνο πού έχομε. Αυτόι πού είμαστε. Η ολιγάρκεια και ή ατάρκεια λείπουν από τούς περισσότερους μας. Τρέχομε, και δέν ξέρομε γιατί τρέχομε. Θέλομε νά πλουτίζομε, και μάλιστα μέ όποιο τρόπο, θεμιτό ή άθεμιτο και ξεχνάμε τήν παροδικότητα του πλούτου και των έγκοσμιών, ή τις άρρώστιες και τόν θάνατον, πού καρδοκοούν τόν καθένα μας.

Η όποια αλαζονεία είναι ό κυρίαρχός μας και ό θάνατος μας και όμως επιμένομε. Τά άλλα δημιουργήματα τά περιμένει ή γη. Ο Θεός από τήν πρώτη στιγμή φρόντισε για

**Του Πανοσιολογιώτατου Αρχιμανδρίτου
Ιγνατίου Θ. Χατζηνικολάου
Θεολόγου - τ. Λυκειάρχου
Τεροκήρυκος Ι.Μ. Κισάμου & Σελίνου**

τήν κατοικία τους, τήν περιβολή τους και τήν διατροφή τους. Η φύσις τούς έμπιστευτηκε τά ένστικτα τους. Τά μυστικά της. Ο άνθρωπος όμως πρέπει νά κάνει άγώνα για νά αποσπάσει μέ τήν διάνοιά του μερικά απ' αυτά, ένα-ένα και μέ ρυθμό βραδύ. Σάν νά μήν τόν περιμένε αυτόν ή φύσις. Σάν νά τόν δέχεται ως δαμαστή, κατακτητή, πού ό δρόμος του είναι μακρύτερος. Πού έχει δίψες και σχέδια ανώτερα. Νοσταλγίες βαθιές, πέρα από τή φύση και τήν ύλη.

Εισχωρεί σέ μία χώρα του καλού και του κακού. Της δικαιοσύνης και της αλήθειας. Της αγάπης και της ελευθερίας, πράγματα πού δέν του τά διδάσκει ή φύσις. Τό αντίθετο, μάλιστα, αυτή φυτεύει σ' αυτόν τόν νόμον της αυτοσυντηρησίας, κι εκείνος θυσιάζει τήν ζωή του και τήν προσφέρει για κάτι τό ανώτερο. Είναι ό όδοιπόρος του ιδεώδους. Η πορεία του είναι ιερή. Η πατρίδα του όπως προείπαμε, είναι ό ουρανός.

Όλη ή ζωή του Χριστού και τό έργο του, ήταν νά μās αποσπάσει από τήν αιχμαλωσία της γης (ύλης) και νά μās βγάλει από τά έρείπια μας, στά όποια κατακτήσαμε μέ τήν άμαρτία. Νά μās αποδώσει στήν αληθινή ζωή και νά μās ένώσει μέ τόν ουράνιο Πατέρα Του (Ιωάνν. 12, 32). Αυτή είναι ή αληθινή. Η πραγματική σωτηρία. Και, ή μοναδική λύτρωση μονάχα στον Χριστόν υπάρχει, σέ κανέναν άλλο, όπως σέ πολλά σημεία μās τό λέγει ή Αγία Γραφή. Μάταια και καταστρεπτικά, τά άθρα και καπιταλιστικά συστήματα και οι ύλιστικές θεωρίες υπόσχονται στον άνθρωπο «σωτηρία», έφ' όσον τήν ζωή τήν περιορίζουν στον κόσμο αυτόν. Αφού δέν γνωρίζουν τήν αγάπη και τήν θυσία για τήν όποιαν ό Χριστός ειπε: «*Δέν υπάρχει πιο μεγάλη αγάπη από τό νά δώσεις τή ζωή σου για κείνους πού αγαπάς*» (Ιωάνν. 15,13).

Δέν έχει κανένα νόημα ή σωτηρία χωρίς τήν άθανασία, χωρίς τήν πνευματική ζωή, χωρίς τόν Θεόν. Ένας και μόνος άνθρωπος αξίζει περισσότερο από όλους τούς θησαυρούς της γης.

Ο άνθρωπος δέν θά ζήσει μονάχα μέ τό ψωμί (Μαθ. 4,4 και Λουκ. 4,4). Ο Χριστός ζεί, και θά ζήσουν όσοι θά σωθούν δι' Αυτόν. Η ζωή μας είναι κρυμμένη στον Θεόν μέ τόν Χριστόν.

Κάνενας δέν πήγαινε νά κάσει κοντά του. Από σέβας, φόβο, άγνοια, μά πιο πολύ από δέος για ένα υπερβατικό όν. - Είναι ό πατέρας Ίερόθεος, μου ειπανε καθώς ανέβαινα, τά σκαλιά.

Κάτι μεταξύ Ζορμπά, Θεού και Όδυσσέα. Πολλοί οι προσκυνητές τούτη τήν ανοιξιάτικη μέρα, βιαστικοί, άπορημένοι στο πρωτόγνωρο, όλο λιβάνι άγιορείτικο, δέος και μύρα, πολυεθνικό μετερίζι, τό πλημμυρίσαμε μέ μία ήρεμη τάξη, γιομίσαμε τά καθίσματα, σταθήκανε οι πιο πολλοί όρθοί, μέ μία λαχάρα νά φτάσουμε όσο γινότανε πιο γρήγορα στο μοναστήρι πού έγραφε τό διαμονητήριό μας.

Ο δρόμος κακοτράχαλος, στριφτός, στριφτός, ανάμεσα νεροφαγιές και άγκωνάρια, πότε νά τρυπάνει σέ μυρτιές, βάτα και λογιώ - λογιώ θάμνα και πότε νά χάνεται, νά μηδενίζεται έρποντας ανάμεσα τις γερόκορμες άγριοκασιανίες πού τις έβλεπα νά τετώνονται προς τό φέγγος, στού ήλιου τή ζωόνομα έλξη και του Δημιουργού τό πρόσταγμα. Ξοπίω μας, άσπριδερό σύννεφο σκόνης άκλουθούσε τό ταλαιπωρημένο άρχαιο λεωφορείο πού θά μās έφερνε απ' τό μικρό λιμάνι της Δάφνης στή πρωτεύουσα της Ίερης Πολιτείας, τις Καρυές.

Κάθε τόσο κληριζάνε τά φρένα, σταμάταγε άπότομα τό όχημα, γινόμασαν ένας σωρός αθρῶποι ισάντες ρούχα και γλυκά πού κουβαλούσαμε οι πιο πολλοί, προσφορά στο άρχονταρίκι πού θά καταλήγαμε, και κατέβαιναν επιβάτες για τό δικό του προορισμό ό καθένας.

Σηκώθηκα από τά πίσω καθίσματα πού ήμουνα, πορπάτηξα μέ κόπο ως τόν όδηγό, ρώτησα φοβισμένος.

- Για τή μονή Κουτλουμουσίου παρακαλώ;
- Από τις Καρυές, ακούστηκε από δύο-τρια στόματα.

Στό ζερβί κάθισμα, πίσω από τόν όδηγό, τόν ξανάδα σέ όλο του τό μεγαλειό.

Μακριά μαλλιά άχτένιστα και γένια μακριά, θύσανος, ίσαμε μιάς προβατίνας τό μαγιάτικο μαλλί, όγκώδης, άγριος κι επιβλητικός. Ως έβδομήντα χρόνια θά είχανε περάσει από πάνω του κι είχανε αφήσει σκουριασμένο άγκαθωτό μούτρο κι αυτιά ίσα νά προβάλουν σίς μπάντες, και μία χερουκλα τριχωτή μαύρη, άφημενη στο μισό κάθισμα πού θά μπορούσε κάποιος χριστιανός νά ξεκουραστεί. Όμως κανείς δέν τολμούσε νά χαλάσει τήν ήσυχία αυτού του άσκητη ιερομόναχου. Τόν κοιτούσανε φυγαλέα παπάδες, καλογέροι και λαϊκοί, κάνανε μία άστεία υπόκλιση και στρέφανε τά μάτια προς τό κενό. Δέν ήταν εύκολο νά κοντέψεις τούτο τό γέρικο δρῶ.

Ένας μαγνήτης δυνατός μέ τράβηξε, ήνρα θάρρος, εκατσα άκρη - άκρη στο κάθισμα, ίσια νά ίσορροπώ, και χωρίς ν' άγγίζω τή τριχωτή άπαλάμη του. Τόν κοιτάξα μέ δέος, τόν χαίρετσα μέ σεβασμό, κούνησε τό κεφάλι του χωρίς νά γυρίσει, χωρίς νά δείξει χαρά, λύπη ή άδιαφορία. Σά νά μην υπήρχα. Όμως τράβηξε λίγο τό χέρι του, βολευτήκα κάπως. Τό τράβηξε κι άλλο, κι άλλο, μέχρι πού, χωρίς καμιά αντίδραση, σά τό λιοντάρι πού μαζώνεται έτοιμο νά κατασπαράξει τό λαφάκι πού σιμώνει, άφησε τό πεδίο του παιγνιδιού και εκατσα σάν φυσιολογικός άθρωπος. Γύρισα πάλι,

Έπικοινωνία μέ τό Θεό

Του κ. Γεωργίου Καμβυσέλλη
Καθηγητού - Λογοτέχνου

τόν ευχαρίστησα. Μάζωξα κι άλλο θάρρος, λέω:

- Κάνω έρευνα για τόν αδελφό Άλέξανδρο. Τόν είχατε γνωρίσει μήπως;

Τούτη τή φορά έστριψε τό κεφάλι, φανήκανε κόκκινες χαραματιές κάτω από τά αζιζιδερά μουστάκια του.

- Ναι.

Μέ κομμάριασε τό κοφτερό του μάτι, γιόμισε άμβολίες, ζαναμίλησε.

- Γιατί γράφεις;

- Να αναδείξω τόν Χριστιανισμό, μου ζέφυγε, θύμωσε αυτός. Μόνο πού δέν μέ έδειρε.

- Το Χριστιανισμό τόν ανέδειξαν οι Άγιοι Πατέρες, βρυχήθηκε.

- Θέλω νά πώ, τό θαύμα πού έγινε...

- Άλλο αυτό, ειπε πιο ήρεμος, και βάλθηκε νά μέ ζαναμετρά απ' τή κορφή ως τά νύχια.

Τού ειπα κι άλλα πολλά, άκουγε και πετούσε λέξεις μεστές, μέχρι πού σταμάτησε τό λεωφορείο. Σηκώθηκα, του πρότεινα τό χέρι, κι είδα ούλους νά μέ κοιτάνε σάν έξωγήνιο. Τό χουφτωσε ό άσκητής, τό έσφιξε λίγο, μουμύρισε μιάν ευκή, έσκυψε νά τό φιλήσω, τό τράβηξε δυνατά και μέ μία σπρωξιά κόντεψε νά μέ πετάξει όξω, ενώ είδα ανάμεσα γένια και μουστάκια νά βγαίνουν από τό στόμα του λιγοστές λέξεις.

- Όχι τετοια. Άθρωπος είμαι κι εγώ. Σάν κι εσένα.

Κατέβηκα βιαστικός, άπορημένος, και μέ μία πληρότητα στάθηκα νά θαμάξω τούτον τόν γέρο άσκητη.

Γύρισε πάλι, και μου έδειξε μέ τό χοντροκομμένο δαχτύλι του τό μικρό αυλάκι πού τρέχουν τά νερά της βροχής στο καλντερίμι.

- Ακλούθα τό αυλάκι αυτό, μά ίσια, θά σέ βγάλει στο Κουτλουμουσί, ειπε καλοσυνάτα και χάθηκε.

Τρεις τή νύχτα, μās ζύπνησε ό γλυκός μονότονος χτύπος στο ζύλινο σήμαντρο πού τό κράταγε άγκαλιά ό μοναχός και περιφερόταν, χτυπώντας το, όλόγυρα τήν εκκλησία.

Θέλησα νά απολαύσω τήν θεόπεμπη έμπειρία, κατέληξα στον πρόναο, όρθός, δίπλα στο εικονοστάσι.

Μιά σκιά σούρηθηκε, μίκρανε, μεγάλωσε, στάθηκε δίπλα μου.

- Έλα αδελφέ μου κοντά στους πατέρες. Θά κουραστείς.

- Υπάκουσα, χώθηκα στο στασίδι ανάμεσα σέ μαυροφορεμένους μοναχούς μέ τά μαύρα πέπλα ριγμένα πίσω.

Τέσσερα μικρά καντήλια όλα κι όλα, ίσα πού επέτρεπαν νά περπατήσεις μέ κόπο. Κι οι σκιές, νά πλέουν άθόρυβα σέ βυζαντινούς ήχους, μιά στο ψαλτήρι μιά στο ιερό.

Ός τις πρωινές ώρες, πού τόν ξανάδα στήν Ώραια Πύλη, μέ γένια μαλλιά και μουστάκια, μεταξένια τούτη τή φορά, ήρεμο και γαληνεμένο. Μοίραζε τό αντίδωρο, και άφηνε νά φιλάμε τό μυρωδάτο χέρι του. Φορούσε βλέπεις τό πετραχήλι. Εκπροσωπούσε τό Θεό.

Όταν έφευγα, μέ κάλεσε, μου έδωσε ένα φάκελο μέ σημειώσεις και ιστορικά στοιχεία, δέν μέ άφησε νά φιλήσω τό χέρι του, όμως, μέ ευλόγησε.

- Ακλούθα τό ρυάκι πού σέ έφερε εδώ, μά ίσια. Θά σέ βγάλει στο τέρμα.

Κι άπόμεινε, ψυχή και πνεύμα μου, στή χιλιόχρονη έτούτη κιβωτό της Όρθοδοξίας.

Κορυφαία τιμητική διάκριση εις τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, τό ἀνώτατο Πνευματικό Καθίδρυμα τῆς Χώρας, βράβευσε εἰς τήν πανηγυρική συνεδρία τῆς 21^{ης} Δεκεμβρίου, μέ κορυφαία τιμητική διάκριση, αὐτήν τοῦ ἀργυροῦν μεταλλίου, τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης: «ὅτι ἐπί ἔτη πενήκοντα εἰς τήν τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως προβολήν, τήν καταλλαγὴν καί τήν τῶν θρησκείων συνεργασίαν ποικιλοτρόπως καί ἐξόχως συμβάλλεται», ὅπως σημειώνεται εἰς τόν πάπυρο, ὁ ὁποῖος συνόδευε τό ἀργυροῦν μετάλλιο. Τό δέ ἀπόσπασμα τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Βασιλείου Χ. Πετράκου, ἀναφέρει μεταξύ ἄλλων: «... Ἡ βασική ἀποστολή τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ διαλογική

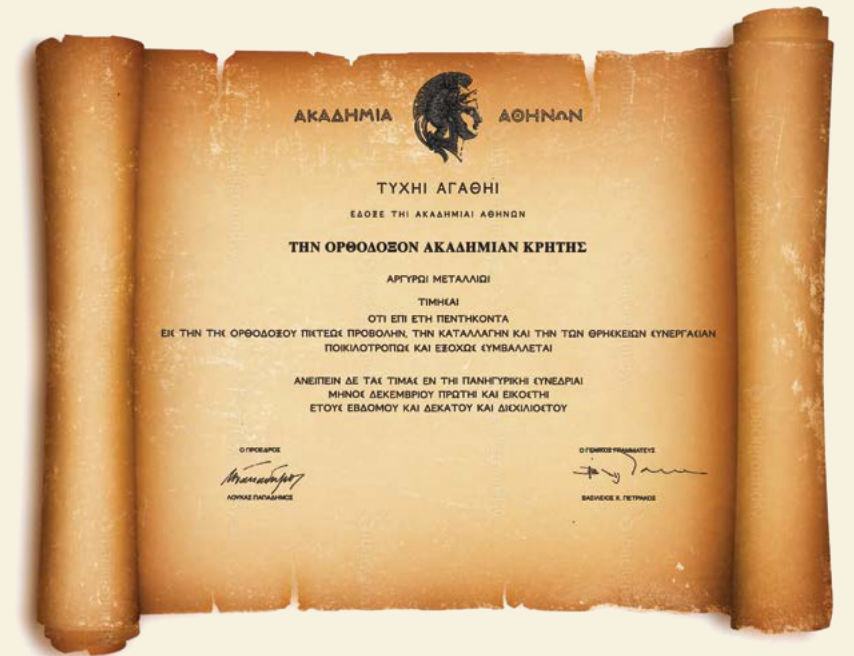
μαρτυρία καί ἡ λειτουργική διακονία τῆς Ὁρθοδοξίας στόν σύγχρονο κόσμο, ἡ ἀφιέρωση στήν καλλιέργεια τοῦ πνεύματος τοῦ διαλόγου ἀνάμεσα στήν Ὁρθοδοξία καί στίς ἄλλες ὁμολογίες καί θρησκείες καί γενικότερα ἀνάμεσα στήν πίστη, τήν ἐπιστήμη καί τόν πολιτισμό».

Ἡ πανηγυρική αὐτή συνεδρία ἔλαβε χώρα εἰς τήν αἴθουσα τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας. Ὁ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Λουκάς Παπαδημιῶν κήρυξε τήν ἑναρξή τῆς συνεδρίας, μέ βαρυσήμαντη ὁμιλία πού εἶχε θέμα: «Τό μέλλον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως: Ὁραμα, Προκλήσεις καί Προοπτικές». Ἀκολούθησε ἀναφορά στά Πειραγμένα τῆς χρονιάς ἀπό τόν Γενικό Γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Βασιλείου Χ. Πετράκου καί ἐν συνέχειᾳ ἡ βράβευση τῶν τιμωμένων. Ἡ Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης βραβεύτηκε μέ κορυφαία τιμητική διάκριση, τό ἀργυροῦν μετάλλιο, τῆς «Τάξης τῶν

Ἠθικῶν καί Πολιτιστικῶν Ἐπιστημῶν». Τό βραβεῖο παρέλαβε ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος, Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος.

Στή βράβευση μετείχε καί ὁ Γεν. Δντῆς τοῦ Ἰδρύματος Δρ. Κωνσταντῖνος Ζορμπᾶς. Ὁ Ἐπίσκοπός μας εὐχαρίστησε τόν Πρόεδρο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Λουκά Παπαδημιῶν «διά τήν ὑψίστη αὐτή τιμή πρός τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης» καί δήλωσε: «Εὐγνωμόνες οἱ εὐχαριστίες μας καί βαθιά ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἰδρύματος καί πάντων τῶν ἐν αὐτῷ διακονούντων, πρός τήν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μητέραν Ἐκκλησίαν, τό Οἰκουμενικόν μας Πατριαρχεῖον, ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Ὁποίου τελεῖ τό Ἰδρυμα».

Εὐγνωμότως καί βαθυσεβάστως μνημονεύουμε τήν Α.Θ.Π., τόν Οἰκουμενικό ἡμῶν Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο, ὁ ὁποῖος φιλόστοργα καί πατρικά ἀγκαλιάζει καί μεριμνᾷ γιά τό Ἰδρυμα. Ἀμέριστες οἱ εὐχαριστίες μας πρός τήν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, καθὼς ἐκπρόσωπός Της μετέχει εἰς τό Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, γιά τήν οὐσιαστική ἀρωγή καί μέγιστη συμβολή εἰς τήν εὐρυθμὴ λειτουργία καί πορεία τοῦ Ἰδρύματος. Τούς ἀνά καιρούς ἐκλεκτούς συνεργάτες εἰς τό ἔργο τῆς Ἀκαδημίας θερμά εὐχαριστοῦμε: μέλη Δ.Σ. καί ἰδιαίτερος τό προσωπικό αὐτῆς (ἐπιστημονικό, διοι-

κητικό, βοηθητικό, κ.ἄ.). Ἀξιοχρέως καί εὐγνωμότως μνημονεύουμε τοὺς ὁραματιστές καί πρωτεργάτες τοῦ Ἰδρύματος: Ἀοίδιμο Μητροπολίτη Κισάμου καί Σελίνου κυρό Εἰρηναῖο καί ἐλλογιμώτατο Δρ. Ἀλέξανδρο Παπαδερό, τόν πρῶτο καί ἐπί μακρὰ σειρά ἐτῶν Γενικό Διευθυντή αὐτῆς.

Τόν ἄξιο συνεχιστὴ καί διάδοχο εἰς τήν Γενική Διεύθυνση Δρ. Κωνσταντῖνο Ζορμπᾶ, θερμά συγχαίρουμε καί εὐχαριστοῦμε διά τήν κατάθεση ψυχῆς στό Ἰδρυμα, ὡς καί ὄλους τοὺς συνεργάτες καί συνοδοιπόρους του. Ἡ ὑψίστη αὐτή τιμητική διάκριση πρός τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης ὑπενθυμίζει σέ ὄλους ἐμᾶς πού διακονοῦμε τό Ἰδρυμα τό ἱερό χρέος καί τήν εὐθύνη-ἀποστολή, νά ὀδηγήσουμε τό Ἰδρυμα εἰς τήν ἐπόμενη πενηκονταετία, ἐν μέσῳ ἑνὸς κόσμου πού καθημερινά μεταβάλλεται καί μεταλλάσσεται καί μίας κοινωνίας πού ἀναζητᾷ διέξοδα στά τραγικά ἀδιέξοδά της», κατέληξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος.

Παρόντες εἰς τήν πανηγυρική συνεδρία τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέροντας Περγάμου κ. Ἰωάννης, Ἀκαδημαϊκός, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀνώτατοι Ἀκαδημαϊκοί, Δικαστικοί, ἐκπρόσωποι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τῆς Πολιτείας, ὡς καί πλῆθος ἄλλων Φορέων τοῦ Πολιτισμοῦ, τῆς Τέχνης καί τῆς Ἐπιστήμης.

Η έναρξη ενός ανεπιθύμητου αλλά ηρωικού - εθνικού πολέμου που ανέτρεψε τα προγνωστικά*

Της κ. Ελένης Γεωργακάκη
Καθηγήτριας - Φιλολόγου

καί η προώθηση των Ελλήνων στρατευμένων προς το μέτωπο πού θύμιζε πανηγύρι. Καί συμβαίνει τό αναπάντεχο: Μετά τό πρώτο ξάφνιασμα οι Έλληνες ανεπιτίθενται καί από τις 22 Νοεμβρίου άποθούν τόν Ίταλό έπιδρομέα εκτός των συνόρων τους. Τό πρώτο βάρος της Ίταλικής επίθεσης σηκώνει τό μικρό άπόσπασμα Πίνδου υπό τόν συνταγματάρχη Δαβάκη καί τήν πλάσιγγα κλίνει υπέρ του έλληνικού στρατού ή 8^η Μεραρχία υπό τόν στρατηγό Κασιμιήτρο, πού ενεργεί παρά τις εντολές του Γενικού έπιτελείου της Αθήνας καί δίνει τήν κρίσιμη μάχη στό Καλπάκι. Ο πόλεμος μέσα σέ 26 μέρες μεταφέρεται στην Αλβανία. Οι πόλεις καταλαμβάνονται ή μία μετά τήν άλλη, οι Ίταλικές μεραρχίες υποχωρούν συνεχώς. Ο κόσμος αναθαρρεί. Είναι ή δεύτερη ήττα του Άζονα μετά τήν άποτυχία των Γερμανών πάνω από τή Μάγχη νά καταλάβουν τή Μ. Βρετανία. Μοιάζει μέ θαύμα. Σέ μία παγωμένη Αλβανία πού έχει νά δει τόσο βαρύ χειμώνα τουλάχιστον 50 χρόνια, 27 Ίταλικές μεραρχίες μέ συντριπτική ύπεροχή σέ εφόδια, όπλισμό καί άεροπλάνα, καταδιώκονται από 15 ελληνικές, όχι μόνο άνεπαρκέστατα όπλισμένες αλλά καί άνεπαρκέστατα ντυμένες. «Οι Έλληνες είναι γυμνοί» αναφέρει ο γάλλος ιστορικός Ρέιμον Καρτιέ, πού σημαίνει ότι εκτός των πολεμικών άπωλειών, χιλιάδες στρατιώτες προσβλήθηκαν από κρουπαγήματα καί άκρωτηριάστηκαν. Κι όμως παρά τις άπελπιστικά αντίζοες αυτές συνθήκες πού περιέγραψαν μοναδικά ο Όδυσσέας Έλύτης, ο Γιάννης Μπεράτης καί τόσο άλλοι, οι Έλληνες στρατιώτες συνέχιζαν ήρωικά τή νικηφόρα προέλασή τους έρήμην διαταγών καί έπιτελικών αποφάσεων...

Ο διπλωμάτης καί ποιητής Γιώργος Σεφέρης πού ύπηρετεί αυτή τήν εποχή στό ύπουργείο Έξωτερικών, θά γράψει στό ήμερολόγιό του «Ο λαός μας έκανε μόνος του αυτό πού έκανε, μόνος του! Αυτοί οι άγνωστοί άνθρωποι, τό καλύτερο πού έχει ο τόπος μας...». Καί πραγματικά οι Έλληνες στρατιώτες καί αξιωματικοί του μετώπου υπερβαίνουν τά παραδεκτά μέ τόν πιό φυσικό τρόπο καί είναι ή πρώτη φορά μετά τό 1821 πού ή Ελλάδα γίνεται καί πάλι τό έπίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος καί θαυμασμού. Στην Εύρώπη φουντώνει ο φιλελληνισμός του περασμένου αιώνα, στίς ΗΠΑ οι σύγχρονοι Έλληνες άναγορεύονται σέ αρχαίους «Θεούς». Οι Γερμανοί από τήν πλευρά τους εκπληκτοι μπροστά στό Έλληνικό φαινόμενο, προσπαθούν νά τό έρμηνεύσουν έπιστρατεύοντας τις ρατσιστικές τους θεωρίες, ότι δηλ. οι Έλληνες είναι άπόγονοι των Δωριέων πού κατά τόν Χίλτερ ήταν Άρειοι καί Ίνδογερμανική φυλή!...

Όμως ο Έλληνας στρατηγός Δημήτρης Καθενιώτης δίνει άλλη έρμηνεία κι έχει δίκιο όταν έπισημαίνει (όπως άλλωστε παραδέχτηκε κι ο Βρετανός στρατάρχης Ουίλσον) ότι αυτός ο πόλεμος της Ελλάδας ξεφεύγει από τις γνωστές συντεταγμένες καί παίρνει τήν μορφή «εθνικών αγώνων». Καί ποιά άλλη εξήγηση θά εύσταθούσε άραγε, όταν τά στρατεύματα προχωρούν χωρίς μεταγωγικά μέσα στην παγωμένη Αλβανία κι όταν τά εφόδια φτάνουν στό μέτωπο κουβαλημένα από άτέλειωτες άνθρωποσειρές γυναικοπαίδων καί γερόντων, πού προσφέρθηκαν αύθόρμητα γιά νά μεταφέρουν στους ώμους τους βόλια καί ψωμί στά μαχόμε-

να παιδιά τους; Τό Δεκέμβριο του 1940 ο Μουσσολίνι όμολογεί τήν ήττα του- λέει στους έπιτελείς του: «Τίποτα πιά δέν μπορούμε νά κάνουμε. Είναι ήλίθιο, είναι γελοίο, αλλά πρέπει νά ζητήσουμε άνακαχή μέ τή μεσολάβηση του Χίτλερ». Παρ' όλα αυτά ή νικηφόρα προέλαση των Έλλήνων στρατιωτών συνεχίζεται στα ένδοτερα της Αλβανίας πού καταφέρνουν νά συντρίψουν καί τή σφοδρή έαρινή επίθεση των Ίταλών. Όλο αυτό τό διάστημα τό Έλληνικό ναυτικό καί ή άεροπορία κάνουν έντονη τήν παρουσία τους, προστατεύοντας τις στρατιωτικές καί οικονομικές άποστολές καί προσβάλλοντας θέσεις των έχθρων. Όστόσο ή επίθεση των Γερμανών υπό τόν στρατηγό Φόν Λίστ άναμένεται από ώρα σέ ώρα. Από τή Βρετανική πλευρά θεωρείται χαμένη υπόθεση ή αντίσταση κατά της επικείμενης γερμανικής επίθεσης στην Ελλάδα. Ο Τσώρτσιλ μάλιστα τηλεγραφεί στόν ύπουργό των έξωτερικών Άντονι Ίντεν: «Οφείλουμε ν' άπελευθερώσουμε τους Έλληνες από τό αίσθημα ότι είναι ύποχρεωμένοι ν' άπορρίψουν τό γερμανικό τελεσίγραφο». Κι όμως τό άπορρίπτουν!

Γιά άλλη μία φορά μέσα σέ λιγότερο από 6 μήνες όρθώνουν τό ανάστημά τους άπέναντι στην ισχυρότερη πολεμική μηχανή πού είχε γνωρίσει ως τότε ο κόσμος, προκειμένου νά υπερασπίσουν τή γή τους καί τά σπίτια τους καί πάνω άπ' όλα τό δικαίωμα νά ζούν έλεύθεροι. Πλήθος πολιτών δηλώνουν έθελοντές γιά τό μέτωπο, ενώ εργατικά σωματεία άπευθύνονται στην κυβέρνηση καί ζητούν τήν άδεια νά φτιάξουν όδοφράγματα γιά νά υπερασπιστούν τήν Αθήνα όπως μäs πληροφορεί πάλι ο Γιώργος Σεφέρης στό ήμερολόγιό του.

Στίς 6 Άπριλίου 1941 ή Ελλάδα δέχεται τή συντονισμένη επίθεση των Γερμανών πρώτα στα Έλληνοβουλγαρικά σύνορα (γραμμή Μεταξά) καί ύστερα στα Έλληνοιουγκοσλαβικά καί τήν άντεπίθεση των Ίταλών από τήν Αλβανία. Η Γερμανική ύπεροχή είναι συντριπτική σέ άνδρες καί δύναμη πυρός, αλλά όπως παραδέχονται καί οι ίδιοι, χρειάστηκε νά πολεμήσουν σκληρά γιά κάθε μέτρο ελληνικού έδάφους πού κατακούσαν. Ο τότε Άμερικανός πρεσβευτής στην Ελλάδα, Μάκ-Βί, μεταδίδει ένθουσιασμένος στην πατρίδα του: «Οι Έλληνες άποδείχτηκαν μεγάλοι μαχητές καί ξεπερνούν σπή γραμμή Μεταξά εκείνα πού ήδη έκαναν εναντίον των Ίταλών. Ίσως μέ τό εκπληκτικό θάρρος πού δείχνουν νά είναι οι καλύτεροι πολεμιστές ως τώρα, αλλά πόσο λίγοι είναι...».

Κι όμως αυτοί οι λίγοι, πού μάχονται άσταμάτητα 6 μήνες τώρα, προκαλούν στους Γερμανούς μεγάλες άπώλειες. Απώλειες πού όδηγούν τους έπιδρομείς άλλοτε σέ πράξεις ώμότητας κι άλλοτε σέ πράξεις ίπποτισμού άπέναντι στους ήρωικά μαχόμενους καί πεισματικά άντιστεκόμενους Έλληνες, όπως άποδεικνύουν τά δυό περιστατικά πού καταγράφονται:

Σ' ένα πολυβολείο πού μόλις καταλήφθηκε από τους Γερμανούς, ο αξιωματικός τους ζητά νά δει τόν έπικεφαλής των Έλλήνων πού παραδόθηκαν μόνο άφου εξαντλήθηκαν τά πυρομαχικά τους. Όδηγούν μπροστά του έναν άπλό λοχία. Ο Γερμανός του δείχνει τους 200 νεκρούς άντρες του λέγοντας: «Τούτο τό μακελειό είναι δικό σου έργο. Μού σκότωσες τους καλύτερους στρατιώτες μου, σέ συχαίρω» καί διατάσσει νά τόν εκτελέσουν...

Σ' ένα άλλο όχυρό, λίγο μακρύτερα, ένας άλλος Γερμανός έπικεφαλής, γιά τους ίδιους λόγους, παρατάσσει τους άνδρες του γιά νά τους έπιθεωρήσει τιμητικά ο Έλληνας αξιωματικός του όχυρού πού εκάμφθη καί ύψώνει, τή Γερ-

μανική σημαία μόνο μετά τήν άποχώρηση του Έλληνικού τμήματος από σεβασμό...

18 μέρες οι Έλληνες μαζί μέ μερικές άγγλικές ομάδες άντιστέκονται στίς συνδυασμένες έπιθέσεις των Γερμανών καί των Ίταλών. Πρώτα θά συνθηκολογήσει ή ήγεσία τους στην Αθήνα καί μετά οι στρατιώτες στό μέτωπο. Η μάχη όμως της Ελλάδας θά συνεχιστεί γιά 31 ακόμη μέρες στην Κρήτη, στό τελευταίο κομμάτι έλευθέρης Έλληνικής γής. Κι εκεί οι ίδιες σκηνές ήρωϊσμού από στρατιώτες καί πολίτες πού μέ ό,τι είχαν καί δέ είχαν, άντιστάθηκαν ως τά τέλη του Μάη. Η Κρήτη όπως καί ή υπόλοιπη Ελλάδα καταλαμβάνεται μέ βαρύτατο τίμημα γιά τους κατακτητές της. Ο Τσώρτσιλ βεβαιώνει πώς μ' αυτές τις δυνάμεις πού κατανάλωσαν οι Γερμανοί στη Κρήτη, θά μπορούσαν νά έχουν κατακτήσει τήν Κύπρο, τό Ίσραήλ, τή Συρία καί τήν Περσία.

Καί βέβαια Έλληνες καί ξένοι ιστορικοί συμφωνούν άπόλυτα σέ τούτο. Πώς ή μάχη της Ελλάδας πού κράτησε 216 μέρες, λίγο παραπάνω δηλ. από 7 μήνες, καθυστέρησε τή σχεδιαζόμενη επίθεση του Χίτλερ κατά της Ρωσίας, τήν έπιχείρηση «Μπαρμπαρόσα», μ' άποτελέσμα νά κερδηθεί πολύτιμος χρόνος γιά νά προετοιμασεί τήν ήρωική της άμυνα ή Ρωσία αλλά καί γιά νά προλάβει τό Γερμανικό στρατό ο πολικός χειμώνας στίς στέπες της Ρωσίας καί νά τόν καθλώσει.

Επέλεξα νά παραθέσω λόγια καί μαρτυρίες ξένων κυρίως, γιά τό πώς είδαν τόν άγώνα του λαού μας καί διαπιστώνεται πώς όλοι χωρίς καμιά δόση υπερβολής άναγνωρίσαν αυτό τόν άγώνα ως υπεράνθρωπο καί ήρωικό.

Κι αυτός ο άγώνας δέ σταμάτησε έδω. Συνεχίστηκε άμείωτος σέ ένταση καί πείσμα, σέ ήρωϊσμό καί θυσίες σ' όλη τή διάρκεια της κατοχής, στίς πόλεις καί τά χωριά, σ' ένα από τά ρωμαλαιότερα κινήματα εθνικής αντίστασης πού κατέγραψε ή ιστορία στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Η Ελλάδα θά πληρώσει μέ αίματηρές θυσίες καί άγώνες τό άπίστευτο γιά τήν εποχή προνόμιο καί είναι ή μόνη χώρα πού ούτε ένας στρατιώτης της δέν πολέμησε στό πλευρό του άζονα καί οι εργάτες της εξαίρεθηκαν μόνι αυτοί από τήν ύποχρεωτική εργασία στα έργοστάσια της Γερμανίας.

Ο λαός μας άγωνίστηκε τότε γιά τις άξίες πού κάνουν τόν άνθρωπο άνθρωπο. Άγωνίστηκε γιά τήν έλευθερία, τή δικαιοσύνη, τήν ισότητα, τήν πίστη, τήν αξιοπρέπεια, τήν ανθρωπιά. Οι άξίες αυτές είναι πάντα έπικαιρες καί θά εξακολουθούν νά δικαιώνουν τή ζωή μας μόνο αν τις περιφρουρούμε κάθε ώρα, κάθε στιγμή, σέ κάθε περίπτωση, γιάτι ποτέ δέν είναι δεδομένες, όπως τις περιφρούρησαν κείνοι γιά νά είμαστε σήμερα έλεύθεροι, γιά νά έχουμε αξιοπρέπεια, γιά νά έχουμε παρόν καί μέλλον σαν άνθρωποι καί σαν έθνος.

Τότε μεγαλόργχησε ο άνθρωπος, ο άπλός, άνώνυμος, καθημερινός άνθρωπος άνατρέποντας τά αριθμητικά δεδομένα καί προγνωστικά. Σήμερα πού όλα μετρούνται μέ αριθμούς καί στατιστικά στοιχεία, πού όλα είναι άπρόσωπα καί αυτοματοποιημένα, έχει ανάγκη ο πολιτισμός μας από τόν άνθρωπο, «αυτόν τόν μικρό τόν Μέγα», γιά νά παραφράσω τό σίχο του ποιητή, πρέπει νά δει τά προβλήματα καί τις άγωνίες του καί ν' άξιοποιήσει τό μεγαλειό της ψυχής του. Οι μηχανές έρχονται ύστερα γιά νά ύπηρετήσουν καί οι αριθμοί γιά νά μετρήσουν...

Άς είναι αιώνια ή μνήμη όσων άγωνίστηκαν γιά τή Λευτεριά καί τή Δικαιοσύνη, γιάτι άξιον έστί τό έπος του 1940-41, άξιον έστί τό έπος της εθνικής μας Άντίστασης.

* Τό κείμενο αποτελεί όμιλία πού εκφωνήθηκε στην επέτειο της 28ης Οκτωβρίου.

ΙΕΡΑΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

Μιχαήλ Τσιριντάνης - Πρωτοπρεσβύτερος
πρ. Έφημέριος Άγ. Κυριακῆς
Κουντούρας Σελίνου

Ενας ταπεινός και πρᾶος κληρικός, ἕνας εὐσεβῆς λειτουργός τῆς Μητροπόλεως μας, ὁ πατήρ Μιχαήλ Τσιριντάνης μετέβη ἐκ τῶν προσκαιρῶν εἰς τὰ αἰώνια τὴν 3^η Δεκεμβρίου 2017.

Ὁ μακαριστός π. Μιχάλης, γεννήθηκε στὴν ἀκριτικὴ Γαῦδο τὸ ἔτος 1946. Παιδί ἀγροτικῆς οἰκογένειας ἔζησε τὰ παιδικὰ του χρόνια στὸ νησί σὲ ἕνα περιβάλλον ἡρεμο καὶ γαλήνιο, τὸ ὁποῖο ἐγκατέλειψε λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἐφηβεία του, γιὰ νὰ φοιτήσει στὴν νυχτερινὴ Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν.

Ἐχοντας ἐκπληρώσει τὶς στρατιωτικὲς του ὑποχρεώσεις, νυμφεύεται τὴν Ἰωάννα Δαράκη, μὲ τὴν ὁποία δημιουργεῖ μιὰ θαυμάσια χριστιανικὴ οἰκογένεια κι ἕνα σπιτικό πάντα ἀνοιχτό καὶ φιλόξενο.

Τὸ ἔτος 1977 ἔμελλε νὰ γίνῃ σταθμός στὴ ζωὴ του ἀφοῦ στὶς 6-8-1977 χειροτονεῖται Διάκονος στὸν Ἱ. Ναὸ Μεταμορφώσεως Σωτήρος Καστελλίου, ἐνῶ στὶς 16 Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, Πρεσβύτερος στὸν Ἱ. Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Παλαιοχωρᾶς Σελίνου, ἀπὸ τὸ τότε ἀοίδιμο Μητροπολίτη Κισάμου & Σελίνου κυρό Κύριλλο.

Ἀπὸ τὶς 17 Ὀκτωβρίου 1977 τοποθετήθηκε κανονικὸς Ἐφημέριος στὴν Ἑνορία Βουτᾶ Σελίνου, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τὶς 15 Ἰανουαρίου 1991 ὁπότε καὶ μετατέθηκε στὴν νεοσύστατη ἑνορία Κουντούρας στὴν ὁποία καὶ παρέμεινε μέχρι τὴν συνταξιοδότησή του, τὸν Μάρτιο τοῦ 2017.

Σεμνός καὶ ταπεινός, εὐγενής καὶ διακριτικός, σοργικός ποιμένας καὶ καλὸς λειτουργός, προσέφερε τὴν Ἱερατικὴ του διακονία γιὰ σαράντα χρόνια.

Εὐθύς καὶ ἀκέραιος ἄνθρωπος κερδίζει γρήγορα τὸ σεβασμό, τὴν ἐκτίμησι καὶ τὴν ἀγάπη τῶν ἐνοριτῶν του μὲ τοὺς ὁποίους τὸν συνδέουν ἱεροὶ καὶ ἀκατάλυτοι δεσμοί.

Παρὼν στὶς κορυφαῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς τους ἀπὸ τὴν βᾶπτιση ὡς τὸ θάνατο, χαίρεται στὶς χαρὲς τους καὶ τοὺς παρηγορεῖ στὸν καῦμό καὶ τὸν πόνο τους.

Προικισμένος μὲ πολλὰ χαρίσματα καὶ κυρίως ὑπακούοντας τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου «ἀγά-

πα τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτόν» ἀνέπτυξε πλούσια φιλανθρωπικὴ καὶ κοινωνικὴ δράση τόσο στὴν ἑνορία του ὅσο καὶ στὴν ἐρύτερη περιοχή.

Ἡ τοπικὴ μας Ἐκκλησία ἀναγνωρίζοντας τὴν ἑνοριακὴ του δραστηριότητα καὶ προσφορά τοῦ ἀπένευμε τὸ ὄφθιο τοῦ Οἰκονόμου καὶ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου τὸ ἔτος 1997.

Καὶ τώρα πού ὁ μακαριστὸς παπὰ Μιχάλης μετέβη στὴν θριαμβεύουσα Ἐκκλησία, ἡ Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου καὶ Σελίνου αισθάνεται καὶ πάλι βαθεῖα τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσει τὶς εὐχαριστίες καὶ τὴν εὐαρέσκειά της γιὰ τὴν μακρὰ καὶ καρποφόρα ὑπηρεσία του στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

Τὸν εὐχαρισεῖ γιὰ τὶς στρατιές του στὶς κατορθώσιμες γειονιές καὶ ζωκλήσια τοῦ Βουτᾶ ἀλλὰ καὶ στὴν Κουντούρα, γιὰ νὰ ἀγιάσει, νὰ σπερνιάσει καὶ νὰ λειτουργήσει. Τὸν εὐχαρισεῖ γιὰ τὰ ἀνδρόγυνα πού εὐλόγησε καὶ τὰ παιδιά πού βάπτισε. Γιὰ τὶς ὑπεράνθρωπες προσπάθειες πού ἔκανε τὰ τελευταῖα χρόνια πού ἡ ἀρρώστια βασάνιζε τὸ κορμί του νὰ μὴν ἀφήσει τὴν ἑνορία του ἀλειούργητη.

Τὸν εὐγνωμονεῖ, γιατί ἐγκαταλείποντας τὰ ἐγκόσμια ἄφησε καλὴ μνήμη καὶ ἀγαθὴ μαρτυρία στοὺς ἐνοριῖτες του καὶ κατὰ κοινὴ ὁμολογία τίμησε τὸ «μέγα τῆς ἱερωσύνης λειτούργημα».

Εὐχεται ὅπως ὁ Θεὸς τὸν κατατάξει μεταξύ τῶν ἁγίων καὶ τῶν δικαίων Του.

Αἰωνία ἡ μνήμη του.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

(ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017)

Ἑορτὴ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Κυπριανοῦ

Κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Κυπριανοῦ ἑορτάζει καὶ τὸ παρεκκλήσι τῆς Ἱεράς Πατριαρχικῆς Μονῆς Ὁδηγητρίας Γωνιάς, τὸ ὁποῖο εὐρίσκεται εἰς τὸν λιμενίσκο Κολυμβαρίου. Τοῦ Ἑσπερινοῦ χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Νεκτᾶριος, συμπροσευχομένου καὶ τοῦ Ἐπισκόπου μας κ. Ἀμφιλοχίου. Ὁ Ἐπίσκοπός μας καλωσόρισε μὲ λόγους θερμούς τὸν φιλοξενούμενο Ἱεράρχη, ὁ ὁποῖος τὶς ἡμέρες αὐτὲς εὐρίσκεται εἰς τὴν Μητρόπολή μας κομίζοντας τεμάχιο Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγ. Λουκά τοῦ Ἰατροῦ, Ἀρχιεπισκόπου Κριμαίας. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀργολίδος εὐχαρίστησε τὸν Ἐπίσκοπό μας διὰ τὴν φιλοξενία καὶ ἀναφέρθηκε εἰς τὴν μεταστροφή τοῦ ἑορταζόμενου Ἁγίου ἀπὸ μάγο σὲ ἱεραπόστολο καὶ ὁμολογητὴ τῆς πίστεώς μας.

Ἱερατικὴ Σύναξις

Τὴν Δευτέρα, 2 Ὀκτωβρίου, πραγματοποιήθηκε εἰς τοὺς χώρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδη-

μίας Κρήτης Ἱερατικὴ Σύναξις, μὲ τὴν συμμετοχὴ τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας. Τῆς Συνάξεως προηγήθηκε προσευχή. Ὁ Ἐπίσκοπός μας ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Γεν. Διευτὴ τοῦ Ἰδρύματος Δρ. Κωνσταντῖνο Ζορμπᾶ γιὰ τὴν φιλοξενία, τοῦ ἔδωσε τὸν λόγο, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν σειρά του χαιρέτισε καὶ καλωσόρισε τοὺς συνέδρους καὶ κατόπιν ἀναφέρθηκε εἰς τοὺς ἐπετειακοὺς ἑορτασμοὺς τοῦ Ἰδρύματος, γιὰ τὰ 50 χρόνια λειτουργίας καὶ προσφοράς τῆς ΟΑΚ. Ἀκολούθως ὁ Ἐπίσκοπός μας εὐχαρίστησε τὸν ὁμιλητὴ τῆς Συνάξεως, Σεβ. Μητροπολίτη Ἀργολίδος κ. Νεκτᾶριο γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς προσκλήσεως. Ἀναφέρθηκε, ἐπίσης εἰς τὴν διακονία τοῦ Ἱερέως, σημειώνοντας πὺς πρῶτιστο μέλημα χρειάζεται νὰ εἶναι ὁ προσωπικὸς ἀγιασμός. Ἀναφέρθηκε, τέλος, καὶ σὲ θέματα πρακτικῆς φύσεως. Στὴ συνέχεια ὁ ὁμιλητὴς, Σεβ. Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Νεκτᾶριος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Ἐπίσκοπό μας γιὰ τὴν πρόσκληση, ὁμίλησε μὲ ἐπίκεντρο τὴν ἀγία βιωτὴ τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος π. Ἀθανασίου Χαμακιώτη καὶ γιὰ τὴν ζωὴ καὶ διακονία τοῦ Ἱερέως. «Κέντρο τῆς ζωῆς τοῦ π. Ἀθανασίου, σημείωσε

ὁ Σεβ. κ. Νεκτάριος, ὑπῆρξε ἡ προσευχή καὶ ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀδιάλειπτη καὶ καθημερινή τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ νυχθημέρου. Τὸν διέκριναν ἡ εὐλάβεια, τὸ δέος, ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, ἡ εὐγένεια, ἀκτημοσύνη, ἀφιλαργυρία, ἐλεημοσύνη, νήψη, ἐγρήγορση, ταπεινωση, προσευχή, διάκριση καὶ προπαντῶς ἡ ἀγάπη», καθὼς ὅπως σημείωσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αργολίδος κ. Νεκτάριος «ἔκανε τὴν Λειτουργία νὰ λειτουργεῖ...». Ἀκολούθησε ἐποικοδομητικός διάλογος μὲ τούς Ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεώς μας.

Διανομή Σχολικῶν Εἰδῶν ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολή μας

Μέ ἀφορμὴ τὴν ἔναρξη τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους ἡ Ἱερά Μητρόπολις μας συμπαρίσταται καὶ στηρίζει τὴ μαθητιώσα νεολαία τοῦ τόπου. Ὁργάνωσε τὴν λειτουργία τοῦ Κοινωνικοῦ τῆς Φροντιστηρίου, τὸ ὁποῖο λειτουργεῖ στοὺς χώρους τοῦ Τσατσαρωνάκειου Πολυκέντρου τῆς, στό ὁποῖο φέτος φοιτοῦν 80 μαθητές Γυμνασίων καὶ Λυκείων ἀπὸ τὴν εὐρύτερη περιοχή μὲ τὴν ἐθελοντική ἀρωγή 15 ἐκπαιδευτικῶν διαφόρων εἰδικοτήτων. Ταυτόχρονα προσέφερε σχολικά εἶδη σέ μαθητές, καθὼς ἐπίσης καὶ γραφικὴ ὕλη σέ ὅλα τὰ Σχολεῖα (Νηπιαγωγεῖα, Δημοτικά, Γυμνάσια καὶ Λύκεια), τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὰ ὄρια τῆς Μητροπόλεως, συμβάλλοντας μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο στὴν ἀνταπόκριση τῶν μαθητῶν στίς ἐκπαιδευτικές τους ὑποχρεώσεις. Στόχος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας, ὅπως δήλωσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος εἶναι «ἡ Ἱ. Μητρόπολις μας καὶ τὸ παρὸν σχολικὸ ἔτος νὰ στηρίξει μὲ σεβασμὸ, ἀγάπη καὶ διάκριση τοὺς μαθητές καὶ τίς οἰκογένειές των, ἰδιαίτερα ὅσους δοκιμάζονται ἀπὸ τίς

δυσκολίες τῶν καιρῶν».

Στό Πολυδύναμο Περιφερειακὸ Ἱατρεῖο Σφακίων ἡ Κινητὴ Ἱατρικὴ Μονάδα τοῦ Ἄννουσάκειου

Συνεχίζονται οἱ ἱατρικὲς ἐπισκέψεις μὲ τὴν Κινητὴ Ἱατρικὴ Μονάδα τοῦ Ἄννουσάκειου Θεραπευτηρίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας, εὐγενῆς χορηγία τῆς Ἱ. Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου, σέ συνεργασία μὲ τὴν 7η Ὑγειονομικὴ Περιφέρεια Κρήτης καὶ τὸ Γενικὸ Νοσοκομεῖο Χανίων, «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος», στὰ πλαίσια τοῦ Πρωτοκόλλου Συνεργασίας πού ὑπέγραψαν οἱ δύο αὐτοὶ Φορεῖς γιὰ τὴν ἀναβάθμιση τῶν παρεχόμενων ὑπηρεσιῶν Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Ὑγείας στὴν εὐρύτερη περιοχή τοῦ Νομοῦ Χανίων.

Γιὰ δευτέρη φορά, ἡ Κινητὴ Ἱατρικὴ Μονάδα μετέβη στό Πολυδύναμο Περιφερειακὸ Ἱατρεῖο Χώρας Σφακίων, στελεχωμένη ἀπὸ διεπιστημονικὴ Ἱατρικὴ ὁμάδα πού ἀποτελοῦνταν ἀπὸ τους: κ. Διακάκη, Καρδιολόγο, Ἐπιμελητὴ Α' Καρδιολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Γ.Ν. Χανίων, κ. Μιχαήλ Μοσχονά, Πνευμονολόγο-Φυματιολόγο τοῦ Γ. Ν. Χανίων καὶ κ. Μιλτιάδη Ντουντουλάκη, Ὁρθοπεδικὸ τῆς Μ.Υ. Π.Ε.Δ.Υ Χανίων, μὲ τὴν συμμετοχὴ καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρύματος.

Στὰ πλαίσια τῆς ἀνωτέρω ἐπίσκεψης διενεργήθηκε δωρεάν προληπτικὴ ἱατρικὴ ἐξέταση σέ ἱκανὸ ἀριθμὸ προσώπων πού προσήλθαν στό Πολυδύναμο Περιφερειακὸ Ἱατρεῖο Χώρας Σφακίων, ἡ ὁποία περιλάμβανε: καρδιολογικὴ, πνευμονολογικὴ καὶ ὀρθοπεδικὴ ἐκτίμηση μὲ τὴν χρῆση τοῦ ὑπερσύγχρονου ἱατρικοῦ ἐξοπλισμοῦ πού διαθέτει ἡ Κινητὴ Ἱατρικὴ Μονάδα. (Ὑπέρηχο, Καρδιογράφο, Καρδιολογικὸ ὑπέρηχο, Διαφανοσκόπιο, Ἀγγειολογικὸ Doppler, Ὄττοσκόπιο, Ὄφθαλ-

μοσκόπιο, Λαρυγγοσκόπιο, Μόνιτορ ἀσθενῆ, Σπιρόμετρο, κ.ἄ.).

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος, Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἄννουσάκειου Θεραπευτηρίου, εὐχαρίστησε τοὺς Ἱατροὺς πού στελέχωσαν τὴν Ἱατρικὴ Μονάδα, καθὼς καὶ τὸν Διοικητὴ τοῦ Γεν. Νοσοκομείου Χανίων κ. Μηνᾶ Βουλγαρίδη, γιὰ τὴν ἄριστη συνεργασία καὶ τὴν οὐσιαστικὴ συμβολὴ τοῦ στὴν ὑλοποίησιν τῶν ἀνωτέρω ἐπισκέψεων καὶ σημείωσε πὼς στόχος τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρύματος εἶναι ἡ Κινητὴ Ἱατρικὴ Μονάδα, σέ συνεργασία μὲ τὴν 7η ὙΠΕ, τὸ Γεν. Νοσοκομεῖο Χανίων, τὴν Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, τὸν Ἱατρικὸ Σύλλογο Χανίων, τὰ Κέντρα Ὑγείας, νὰ συνεχίσει νὰ καλύπτει τίς ἱατρικὲς καὶ κοινωνικὲς ἀνάγκες συνανθρώπων μας πού δὲν ἔχουν ἄμεση πρόσβαση σέ ὀργανωμένες Μονάδες Ὑγείας. Ἐπιπροσθέτως, ἐξέφρασε τίς πολλές εὐχαριστίες του πρὸς τὸν Καθηγούμενο τῆς Ἱ. Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου, Γέροντα Ἐφραίμ, καθὼς, ὅπως εἶπε: «Ἡ προσφορά τῆς δικῆς του ἀγάπης χαρίζει στοὺς ἑκατοντάδες ἀποδέκτες τῆς δομῆς αὐτῆς πρόσβαση στὴν πρωτοβάθμια καὶ ὄχι μόνον περίθαλψη καὶ πρόληψη. Στοὺς ἀφιλόνητους καὶ ἀπαράκλητους καιροὺς μας τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων κρίσεων, ἡ Ἐκκλησία ἀπαντᾷ μὲ ἔργα ἀγάπης ἀγκαλιάζοντας καὶ ἀνακουφίζοντας τὸν ἄνθρωπο στό σύνολό του καὶ ὄχι μονοδιάστατα», κατέληξε ὁ Ἐπίσκοπος μας.

Ἐναρξὴ ἐπετειακῶν ἑορτασμῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης

Τὴν Παρασκευὴ 13 Ὀκτωβρίου 2017, ἡμέρα τῆς ἐπετείου τῶν ἐγκαινίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ), τὸ Ἰδρυμα ἄνοιξε καὶ ἐπισήμως τοὺς ἑορτασμοὺς του, μὲ ἀφορμὴ τὴ συμπλήρωση 50 ἐτῶν ἀπὸ τῆς

ἰδρύσεώς του. Στὸ παρεκκλήσιο τοῦ Ἰδρύματος, τῶν ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τελέστηκε Θεία Λειτουργία χοροστατοῦντος τοῦ Ἐπισκόπου μας κ. Ἀμφιλοχίου, Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος. Ὁ Ἐπίσκοπος μας στὸν σύντομο χαιρετισμὸ του, ὑπογράμμισε πὼς οἱ ἐπετειακοὶ ἑορτασμοὶ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ ξεκινήσουν χωρὶς τὴν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας, καθὼς ἡ ζωὴ στό σύνολό της χρειάζεται νὰ εἶναι μίᾳ προέκταση τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου καὶ ἡ πορεία, μαρτυρία καὶ διακονία τῆς Ἀκαδημίας, δὲν μπορεῖ παρά νὰ ἀποτελεῖ μίᾳ προέκταση αὐτῆς τῆς Λειτουργίας. Στὴ συνέχεια μνημόνευσε μὲ θερμούς λόγους εὐγνωμοσύνης τοὺς δύο «ἀκρογωνιαίους λίθους» τοῦ Ἰδρύματος, τὸν μακαριστὸ προκάτοχό του Γέροντα Εἰρηναῖο, καὶ τὸν Δρ. Ἀλέξανδρο Παπαδερό, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ ὁ ἐπὶ μακρὰ σειρά ἐτῶν Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος. Εὐχαρίστησε τὸ προσωπικὸ τῆς ΟΑΚ καὶ τὸν σημερινὸ Γενικὸ Διευθυντὴ αὐτῆς, Δρ Κωνσταντῖνο Ζορμπᾶ, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τὴ σκυτάλη τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς στιγμῆς νὰ ἐργαστεῖ γιὰ τὴ μετάβαση καὶ τὴν παρουσία τοῦ Ἰδρύματος στὰ ἐπόμενα 50 ἔτη. Εὐχαρίστησε, ἐπίσης, τὰ κατὰ καιροὺς διατελέσαντα μέλη τοῦ Δ.Σ., ὡς καὶ τοὺς ἑκατοντάδες, χιλιάδες φίλους καὶ συνοδοιπόρους τοῦ Ἰδρύματος. Ταυτοχρόνως ἔκανε μίᾳ σύντομῃ ἱστορικῇ ἀναδρομῇ καὶ εὐχήθηκε τὸ Ἰδρυμα νὰ συνεχίσει νὰ ἐπιτελεῖ ἔργο ἱεραποστολικὸ καὶ νὰ ἀποτελεῖ μαρτυρία ζωῆς στὸν σύγχρονο κόσμο. Ἀκολούθως, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς ΟΑΚ Δρ. Κωνσταντῖνος Ζορμπᾶς, εὐχαρίστησε μὲ τὴ σειρά του, τὸν Ἐπίσκοπό μας γιὰ τὴν ἀμέριστη στήριξή του πρὸς τὸ Ἰδρυμα, καθὼς καὶ τοὺς παλαιούς καὶ νέους συνεργάτες, ἀπόντες καὶ παρόντες. Ἀναφέρθηκε, τέλος, στὴν ἀγάπη καὶ τὴν μέριμνα τῆς Μητρός Ἁγίας του Χριστοῦ Μεγάλῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.

Ἐορτὴ Ἁγίου Γερασίμου

Προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Δημητρίου, ὁ Ἐπίσκοπος μας μετεῖχε τῆς λαμπρᾶς ἑορτῆς καὶ πανηγύρεως τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρός ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἄσκητου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ. Τοῦ Ἐσπερινοῦ προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πρεβέζης κ. Χρυσόστομος, συγχοροστατούντων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Δημητρίου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κερνίτσης κ. Χρυσάνθου καὶ τοῦ Ἐπισκόπου μας. Ὁ χοροστατῶν

κά. Εἰς τὴν εὐρύχωρη ἀγκάλη του εὐρίσκουν τόπο καὶ καταλυμα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι».

Ὁ Ἐπίσκοπός μας εἰς τὴν Οὐαλία

Ἀρχιερεὺς ὁμίλησε κατὰ τὸν Ἑσπερινό, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε εἰς τὸ ἀσκητικό φρόνημα τοῦ Ἁγίου Γερασίμου καὶ τὴν ἀναγκαιότητα ἐντρύφησης εἰς τὸ φρόνημα αὐτό. Ἀκολούθησε Ἱερά Ἀγρυπνία, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας ἐψάλλησαν τὰ Ἐγκώμια τοῦ Ἁγίου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Δημητρίου. Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα τελέστηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου καὶ συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: Κεφαλληνίας κ. Δημητρίου, Πρεβέζης κ. Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κερνίτης κ. Χρυσάνθου, μέ τὴν συμμετοχὴ Κληρικῶν ἐκ τῆς Κεφαλληνίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ἀκολούθησε λιτάνευσις τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος τοῦ Ὁσίου Γερασίμου ἕως τὸ πηγάδι τοῦ Ἁγίου, δέησις καὶ εὐχαριστιακὴ ὁμιλία ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου, Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Δημητρίου, ὡς καὶ χαιρετισμὸς τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κερνίτης κ. Χρυσάνθου. Ἡ κοιλάδα τῶν Ὀμαλῶν, ὅπου εὐρίσκεται καὶ ἡ περίπυστος Ἱερά Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γερασίμου, πλημμύρησε ἀπὸ προσευχητικὲς καὶ ἱκετευτικὲς δεήσεις πρὸς τὸν ἐορτάζοντα Ἅγιο Γεράσιμο. Εἰς τὴν ὁμιλία του ὁ Ἐπίσκοπός μας, ἀφοῦ ἐξέφρασε τίς εὐχαριστίες καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν ἐπίχωρο Μητροπολίτη κ. Δημήτριο γιὰ τὴν πρόσκληση συμμετοχῆς, σημείωσε μεταξύ ἄλλων: «Ὁ Ἅγιος Γεράσιμος ἀπὸ "ξένος" γίνεται ὁ "κύριος Διδάσκαλος", ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἀπομακρύνεται, σιωπᾷ, προσεύχεται, νηστεύει, ἀγρυπνεῖ, ἀλλὰ γίνεται κοινωνός καὶ ἀποδέκτης τῶν βασάνων καὶ τῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ, ἀκούει ἀκούραστα, νουθετεῖ πατρικά, στηρίζει δυναμικά, προστατεύει φιλόστοργα, ὁδηγεῖ ὑπεύθυνα, φωτίζει λειτουργικά, θεραπεύει θαυματουργικά, ἐνεργεῖ ἀφυπνιστι-

Κατόπιν εὐλογητικῆς ἀδείας τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγορίου καὶ προσκλήσεως αὐτοῦ, ὁ Σέβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος ἐπισκέφθηκε τὴν Ἑλληνορθόδοξη Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κάρδιφ καὶ περιχώρων, τὴν ὁποία διακόνησε ἐπὶ τετραετία κατὰ τὴν διάρκεια τῶν μεταπτυχιακῶν του σπουδῶν στὴν Μεγάλη Βρετανία. Κατὰ τὴν ἐκεῖ παραμονή του ὁ Ἐπίσκοπός μας ἔτυχε θερμῆς ὑποδοχῆς καὶ φιλοξενίας ἀπὸ τὸν Ἱερατικῶς Προϊστάμενο Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβο Σάββα, τοὺς Προέδρους καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Βοηθητικῆς Ἀδελφότητος Κυριῶν «Ζωοδόχου Πηγῆς», ὡς ἐπίσης καὶ τὰ μέλη τῆς Κοινότητος, τὰ ὁποία καὶ διακόνησε ὡς Ἱερεὺς. Τέλεσε βάπτισμα ἐγγονοῦ ἐπιφανοῦς ὁμογενοῦς τῆς Κοινότητος, λειτουργῆσε ὡς Ἱερεὺς καὶ προεξήρχε τῆς Κυριακάτικης Θείας Λειτουργίας, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας τέλεσε μνημόσυνα μεγάλων ἐυεργετῶν τῆς Κοινότητος, μέ τοὺς ὁποίους εἶχε ἀγαστή καὶ καρποφόρο συνεργασία κατὰ τὴν ἐκεῖ παραμονή του.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σμύρνης εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολή μας

Προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σμύρνης κ. Βαρθολομαῖος, ἐπισκέφθηκε τὴν Ἱ. Μητρόπολή μας καὶ προεξήρχε τῆς Θείας Λειτουργίας εἰς τὴν Ἱ. Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Ὁδηγητρίας Γωνιάς. Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ἀμφιλόχιος, χαιρέτισε

καὶ καλωσόρισε τὸν φιλοξενούμενο Ἱεράρχη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὁ ὁποῖος ὅπως σημείωσε: «κομίζει τὴν εὐλογία καὶ τὴν εὐχή τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου». Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σμύρνης κ. Βαρθολομαῖος εὐχαρίστησε τὸν Ἐπίσκοπό μας γιὰ τὴν πρόσκληση καὶ μετέφερε πρὸς τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ τὴν Πατρικὴ εὐχή καὶ εὐλογία τοῦ Παναγιωτάτου. Ἀναφέρθηκε εἰς τὴν διακονία πού τοῦ ἀνέθεσε ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἐγκαθιστώντας τὸν Μητροπολίτη Σμύρνης, ὡς «ὑψίστη εὐλογία, τιμὴ καὶ εὐθύνη». Σημείωσε, μετ' ἐμφάσεως, τὸ «ἐκκλησιαστικὸ καὶ ἱστορικὸ γεγονός τῆς συγκλήσεως τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», τὸ ὁποῖο ἔλαβε χώρα εἰς τὴν παρακείμενη Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης καὶ τὴν οὐσιαστικὴ καὶ ἐπιτυχή συμβολή τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας, ὡς καὶ τῆς ΟΑΚ εἰς τὸ μέγα αὐτὸ γεγονός. Κατὰ τὴν σύνομη παραμονή του εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολή μας προσκύνησε τὴν Ἱ. Μονὴ Παναγίας Χρυσοκαλιτίσης καὶ ἐπισκέφθηκε τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης.

Ὁ IOCC καὶ ἡ Παγκρητικὴ Ἐνωση Ἀμερικῆς στηρίζουν τὸ Ἄννουσάκειο Ἴδρυμα

Ὁ Διεθνὴς Ἀνθρωπιστικὸς Ὄργανισμὸς τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, (International Orthodox Christian Charities – IOCC), πού ἐδρεύει εἰς τίς Η.Π.Α καὶ ἡ Παγκρητικὴ Ἐνωση Ἀμερικῆς, προέβησαν σὲ δωρεὰ Ὑγειονομικοῦ Ὑλικοῦ, ἀξίας τριακοσίων σαράντα πέντε χιλιάδων, ἑννιακόσιων τριῶν δολαρίων (345.903,65\$) πρὸς τὸ Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριον τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως μας. Ἡ παραλαβὴ τῆς δωρεᾶς πραγματοποιήθηκε παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ.

Ἀμφιλοχίου, Προέδρου Δ.Σ. τοῦ Ἄννουσάκειου, τῆς κας Χρυσάνθης Λοῖζος, Συντονίστριας Προγραμμάτων τοῦ IOCC στὴν Ἑλλάδα, τῆς κας Δέσποινας Κατσιβελάκη, Συμβούλου καὶ Συντονίστριας Προγραμμάτων ἀποστολῆς IOCC, τῆς κας Ἀμαλίας Καλογριδάκη, ἐκπροσώπου τῆς Παγκρητικῆς Ἐνωσης Ἀμερικῆς στὴν Κρήτη, ὡς καὶ τοῦ Διεθνοῦ καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρύματος. Ἡ δωρεὰ αὐτή, ἡ ὁποία ἔφθασε μέ εἰδικὸ container ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, περιλαμβάνει μεγάλες ποσότητες ὑγειονομικοῦ ὕλικου, ὅπως χειρουργικὸ ἐξοπλισμὸ, ὀρθοπεδικὰ εἶδη, ἐξοπλισμὸ φυσικοθεραπείας - ἀποκατάστασης, ἐργαστηριακὸ ὕλικό, ἀναλώσιμα κ.ἄ. εἶδη καὶ ὕλικά καὶ θὰ ἀξιοποιηθῆ γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἄννουσάκειου Θεραπευτηρίου, τοῦ Κέντρου Ἀποθεραπείας - Ἀποκατάστασης τοῦ Ἄννουσάκειου, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν δομῶν Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης πού διαθέτει τὸ Ἴδρυμα: τὰ δύο Προγράμματα «Βοήθεια σὲ σπῆτι», τὴν Κινητὴ Ἱατρικὴ Μονάδα, τὸ Κοινωνικὸ Ὀδοντιατρεῖο, κ.ἄ. Σημαντικὸ ἐπίσης μέρος τῆς δωρεᾶς, θὰ διατεθεῖ σὲ Ὑγειονομικὲς Μονάδες τῆς 7ης Ὑγειονομικῆς Περιφέρειας Κρήτης καὶ συγκεκριμένα σὲ Γεν. Νοσοκομεῖο Χανίων «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος» καὶ τὰ Κέντρα Ὑγείας τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας Κισάμου καὶ Σελίνου. Γιὰ τὴν βέλτιστη κατανομή καὶ διανομή τῆς μεγάλης αὐτῆς δωρεᾶς ἔχει συσταθεῖ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸ Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριον. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος, ἐξέφρασε τὴν βαθιὰ εὐγνωμοσύνην καὶ τίς πολλὰς εὐχαριστίες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καὶ τοῦ Ἰδρύματος πρὸς τὸν IOCC καὶ τὴν Παγκρητικὴ Ἐνωση Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία καὶ χρηματοδότησε τὴν δαπάνη ἀποστολῆς τοῦ ὕλικου ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ στὴν Ἑλλάδα.

Έορτή Αγίου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ

Κατά τήν έορτή τοῦ Ἁγίου ένδόξου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ έορτάζει ὁ ὁμώνυμος Ἱερός Καθεδρικός Ναός τῆς πόλεως τοῦ Ἡρακλείου. Τοῦ Ἑσπερινοῦ χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σμύρνης κ. Βαρθολομαῖος, προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου. Τῆς πανηγυρικής Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος, συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σμύρνης κ. Βαρθολομαίου καί τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Χριστοπόλεως κ. Μακαρίου. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σμύρνης κήρυξε τόν Θεῖο Λόγο, τόν ὁποῖο ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος, μέ λόγους θερμούς, καλωσόρισε. Ὁ προσκεκλημένος Ἱεράρχης μετέφερε τήν εὐχή καί εὐλογία τῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί τοῦ Οἴκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, εὐχαρίστησε τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο γιά τήν πρόσκληση καί μέ μεστό θεολογικό λόγο ἀναφέρθηκε εἰς τόν έορτάζοντα Ἅγιο Μηνᾶ, ὡς καί τό μήνυμα τῆς έορτῆς στήν σημερινή πραγματικότητα. Τῆς Θείας Λειτουργίας ἀκολούθησε ἡ λιτάνευσις Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ὡς καί τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνας τους εἰς τήν πόλη τοῦ Ἡρακλείου.

Σέ Σχολικές Μονάδες ἡ Κινητή Ἱατρική Μονάδα τοῦ Ἄννουσάκειου

Στοχεύοντας στήν προαγωγή τῆς ὑγείας στό παιδί καί τήν οἰκογένεια καί κατόπιν έκδοσης ἄδειας εἰσόδου στίς Σχολικές Μονάδες ἀπό τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, Ἐρευνας καί Ἱατρικῶν ὄπως καί ὄλων τῶν σχετικῶν ἐγκρίσεων ἀπό τήν Δνση Α/θμιας Ἐκπαίδευσης Ν. Χανίων, συνεχίζει τίς προγραμματι-

σμένες ἐπισκέψεις τῆς σέ Σχολικές Μονάδες τῆς εὐρύτερης περιοχῆς ἡ Κινητή Ἱατρική Μονάδα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας, εὐγενῆς χορηγία τῆς Ἱ. Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου. Τίς ἡμέρες αὐτές ἐπισκέφθηκε τό 3/θέσιο Δημοτικό Σχολεῖο καί τό Νηπιαγωγεῖο Ἐλους, ὅπου ὑλοποιήθηκε πρωτοβάθμια Ἱατρική ἐξέταση στούς 45 μαθητές τους.

Τήν Κινητή Ἱατρική Μονάδα στελέχωσαν οἱ ἐθελοντές, ἰδιῶτες ἰατροί τοῦ Ἱατρικοῦ Συλλόγου Χανίων κ. Νεκτάριος Τσουρουνάκης, Παιδίατρος καί ἡ κ. Μαρία Κακαβελάκη, Ὁδοντίατρος. Ἡ Μονάδα στελεχώθηκε καί μέ τό προσωπικό του Προγράμματος «Βοήθεια στό σπίτι Κισάμου» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας. Ἡ ἰατρική ἐξέταση ἀπό τόν Παιδίατρο περιλάμβανε: ἔλεγχο ζωτικῶν σημείων, ἔλεγχο ἀρτηριακῆς πίεσης, ὀξυγόνου, ἀκρόαση καρδιάς, πνευμόνων, ἔλεγχο βάρους, ὕψους, ἔλεγχο ἱστορικοῦ ἐμβολιασμοῦ, ἐξέταση μέ ὤτσοκόπιο, καθώς καί ἐξέταση ὀφθαλμῶν μέ φῶς. Παράλληλα ἡ ἐξέταση ἀπό τήν Ὁδοντίατρο περιλάμβανε ἐκπαίδευση καί ἔλεγχο ἀτομικά τῆς στοματικής ὑγιεινῆς τῶν μαθητῶν μέ ἐπικέντρωση στήν πρόληψη τῶν νόσων τῆς στοματικής κοιλότητας.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος, Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τούς ἐθελοντές ἰατρούς σημείωσε: «Κύριος στόχος τῆς δράσης αὐτῆς εἶναι ἡ πραγματοποίηση πρωτοβάθμιας ἰατρικής ἐξέτασης καί πρωτογενούς πρόληψης, ἡ ἐγκαιρῆ διάγνωση παθήσεων τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἡ ἐνημέρωση παιδιῶν, γονέων καί ἐκπαιδευτικῶν γιά τήν σημασία τῆς πρόληψης, τῆς προαγωγῆς προτύπων ὑγιούς διαβίωσης καί γενικότερα ἡ στήριξη τῶν εὐπαθῶν κοινωνικῶν ομάδων», κατέληξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἐκφράζοντας, γιά πολλοστή φορά, εὐχαριστίες καί εὐγνωμο-

σύνη πρός τήν Ἱ. Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου καί τόν Καθηγούμενο αὐτῆς Γέροντα Ἐφραίμ, «γιά τήν εὐεργετική μεγάλη αὐτή δωρεά τῆς Κινητῆς Ἱατρικῆς Μονάδας πρός τό Ἄννουσάκειο Ἰδρυμα».

Παγκρήτιο Μαθητικό Συνέδριο

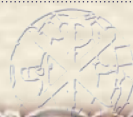

Στά πλαίσια τῆς Παγκόσμιας Ἡμέρας Μνήμης γιά τά θύματα Τροχαίων Δυστυχημάτων, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, σέ συνεργασία μέ τόν Δήμο Πλατανιά καί τόν Σύλλογο Ἀρωγῆς καί Ἀλληλεγγύης Οἰκογενειῶν θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων, ὀργάνωσε Παγκρήτιο Μαθητικό Συνέδριο γιά τήν Ὀδική Ἀσφάλεια. Μέ τήν συμμετοχή Σχολικῶν Μονάδων ἀπ' ὅλη τήν Κρήτη καί τήν ἔγκριση τοῦ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Ἐρευνας καί Ἱατρικῶν, τό Συνέδριο αὐτό πραγματοποιήθηκε στούς χώρους τῆς Ὁρθόδοξου Ἀκαδημίας Κρήτης. Ὁ ἔσοχ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος, ὡς ὁ ὑψηλός προσκεκλημένος, θά κήρυττε τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, οἱ δυσμενεῖς ὅμως καιρικές συνθῆκες δέν επέτρεψαν τήν ἔλευσή του. Ὁ Γεν. Δντής τοῦ Ἰδρύματος Δρ. Κωνσταντῖνος Ζορμπᾶς συντόνισε τήν ὅλη ἐκδήλωση καί ἀφοῦ καλωσόρισε τούς ἐκλεκτούς προσκεκλημένους ἀναφέρθηκε εἰς τήν ἀναγκαιότητα δημιουργίας «ὀδικῆς συνείδησης». Ἀκολούθως ὁ Ἐπίσκοπος μας ἀπήντησε σύντομο χαιρετισμό σημειώνοντας, ἀπευθυνόμενος στούς συμμετέχοντες μαθητές: «Νά σέβετε τό μεγάλο δῶρο τοῦ Θεοῦ πού λέγεται ζωή. Τήν δική σας καί τῶν γύρω σας. Στό ταξίδι τῆς ζωῆς ἀνοίξτε τά φτερά σας καί πετάξτε... ὅπως λέει καί ὁ ποιητής «Μέ τόν καιρό νά ναι κόντρα, εἶναι τιμῆ σάν πετᾶς». Ἀκολούθησε χαιρετισμός ἀπό τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τήν χαρά του γιά παγκρήτια αὐτή

σύναξη τῶν μαθητῶν καί ἐπαίνεσε τήν ΟΑΚ γιά τό ἔργο πού ἐπιτελεῖ. Ὁ Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταῦρος Ἀρναουτάκης καί ὁ Δήμαρχος Πλατανιά κ. Ἱ. Μαλανδράκης ἀπήντησαν, ἐπίσης, χαιρετισμό. Ἀκολούθησε ἡ κεντρική ὁμιλία ἀπό τόν Πρόεδρο τῆς Μόνιμης Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν Ὀδική Ἀσφάλεια τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, βουλευτή κ. Γεώργιο Οὐρσουζίδη, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε τόν χαιρετισμό τοῦ ἔσοχ. Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου καί μίλησε γιά τό ἔργο τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀκολούθησε τό δεύτερο μέρος τοῦ Συνεδρίου, τό ὁποῖο πραγματοποιήθηκε εἰς τό Πάρκο Τροχαίων Ἀτυχημάτων «Χρῆστος Πολέντας», ὅπου ὁ Ἐπίσκοπος μας τέλεσε Τρισάγιο εἰς τήν μνήμη τῶν θυμάτων τροχαίων ἀτυχημάτων καί ἐν συνέχεια ἀκολούθησαν χαιρετισμοί ἀπό τόν Δήμαρχο Πλατανιά, τόν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου κ. Σταῦρο Πολέντα, ὁμιλία ἀπό τήν Καθηγήτρια ΤΕΙ κ. Μαρία Παπαδάκη. Ὁ Περιφερειάρχης Κρήτης ἀνέγνωσε μήνυμα τοῦ ἔσοχ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καί ἀπό τό Πάρκο κήρυξε τό ἔτος 2017-2018 ὡς ἔτος Ὀδικῆς Ἀσφάλειας. Τό Συνέδριο κατέλυσε εἰς τούς χώρους τῆς ΟΑΚ, ὅπου οἱ συμμετέχοντες μαθητές ἀπ' ὅλη τήν Κρήτη ἀνέγνωσαν κείμενο πού ἐπεξεργάστηκαν μέ τίτλο «Διακήρυξη γιά τήν Ζωή», τό ὁποῖο καί παρέδωσαν στόν Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς γιά τήν Ὀδική Ἀσφάλεια κ. Οὐρσουζίδη. Μετεῖχαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος καί οἱ Σεβ. Μητροπολίτες: Γορτύνης καί Ἀρκαδίας κ. Μακάριος, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός, Βουλευτές, Δήμαρχοι, Ἀντιπεριφερειάρχες, Στρατηγοί, Δ/ντές Ἐκπαίδευσης, Ἐκρῶσωποι Ἀρχῶν καί Φορέων, Ἐκπαιδευτικοί καί γονεῖς τῶν παιδιῶν. Στό τέλος ὁ Ἐπίσκοπος μας μοίρασε σέ ὅλους τούς μετέχοντες μπρελόκ μέ τήν παράσταση τῆς Παναγίας μας καί τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου.

Έορτή Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

Κατά τήν μεγάλη Θεομητορική έορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὁ Ἐπίσκοπος μας, προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ, μετεῖχε εἰς τήν λαμπρά πανήγυρη τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς πόλεως τῶν Χανίων. Τῆς Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν: Πέτρας καί Χερροννήσου κ. Γερασίμου, Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Κυρίλλου, Κυδωνί-

ας και Αποκορώνου κ. Δαμασκηνού και του Επισκόπου μας κ. Αμφιλοχίου. Ο Ποιμενάρχης κ. Δαμασκηνός καλωσόρισε και ευχαρίστησε τους μετέχοντες Αρχιερείς. Ακολούθησε λιτανευση της ιεράς και θαυματουργού Εικόνας της Παναγίας στην πόλη των Χανίων.

Έορτή Αγίου Αμφιλοχίου - Χειροτονία Πρεσβυτέρου

Τήν ημέρα της μνήμης του Αγίου Αμφιλοχίου Επισκόπου Ικονίου, έορτασε, σεμνοπρεπώς και ιεροπρεπώς, ο Επίσκοπός μας τά όνομαστήρια του, εις τήν Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Όδηγητριάς Γωνιάς. Χοροστάτησε του Έσπερινού, συμπροσευχομένου του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Χριστουπόλεως κ. Μακαρίου και προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας, συλλειτουργούντος του Σεβ. Μητροπολίτου Πέτρας και Χερρονήσου κ. Γερασίμου και συμπροσευχομένων των Σεβ. Μητροπολιτών: Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων κ. Ειρηναίου, Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου κ. Εύγενίου και Κυδωνίας και Αποκορώνου κ. Δαμασκηνού. Κατά τήν Θεία Λειτουργία τέλεσε τήν εις πρεσβύτερο χειροτονία του ιεροδι-

ακόνου π. Χρυσάνθου, αδελφού της Ι. Πατριαρχικής Μονής Γωνιάς. Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Αμφιλόχιος εις τόν Έσπερινό αναφέρθηκε εις τό πρόσωπο και τό έργο του έορταζομένου Αγίου και ευχαρίστησε τόν Θεοφ. Επίσκοπο Χριστουπόλεως κ. Μακάριο γιά τήν συνευχητική παρουσία. Ο Θεοφιλέστατος κ. Μακάριος ευχήθηκε τά δέοντα εις τόν έορτάζοντα Αρχιερέα. Απευθυνόμενος κατά τήν ώρα της χειροτονίας ο Επίσκοπός μας εις τόν ύποψήφιο πρεσβύτερο, σημείωσε μεταξύ άλλων: «Καλείσαι νά διακονήσεις τήν Έκκλησία του Χριστού σέ εποχές όπου ή επιστήμη και ή τεχνολογία έχουν ειδωλοποιήσει τά έπιτεύγματά τους, μέ αποτέλεσμα ο άνθρωπος νά συγγέει τήν πίστη μέ τήν γνώση, εποχές όπου ο προφητικός λόγος μοιάζει νά είναι ζητούμενο. Καλείσαι από τούδε και στό έξής νά γίνεις Ιερεύς της καρδιάς και της απλότητας. Νά λιτανεύεις τό χάρισμα της ιερωσύνης, ως φώς και έλπίδα στόν απέλπιδα, αλλάζονα και άποϊεροποιημένο κόσμο και πολιτισμό μας. Γιά νά τό κατορθώσεις αυτό χρειάζεται νά πραγματώνεις στην καθημερινότητα της κληρικής σου διακονίας τόν λόγο του Αγίου Σιλουανού: "κράτα τόν νου σου στόν άδη και μήν άπελπίζου"», κατέληξε ο Σεβ. Μητροπολίτης μας, ευχόμενος εις τόν νεοχειροτονούμενο ή τελευταία Θ. Λειτουργία της ζωής του νά έχει τήν ζέση και ευλάβεια σαν και τήν πρώτη. Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας, εκ μέρους των παρισταμένων Αρχιερέων, χαιρέτισε και ευχήθηκε, μέ λόγους θερμούς, ο Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων κ. Ειρηναίος. Αντιπελαργώντας ο έορτάζων Ιεράρχης ευχαρίστησε ευγνωμόνως τόν Σεβ. Λάμπης κ. Ειρηναίο, ως και όλους τους παρισταμένους αγίους Αρχιερείς. Του Έσπε-

ρινού και της Θείας Λειτουργίας μετείχαν ο Αρχιγραμματέας της Ι.Ε.Σ.Ε.Κ. Πανσο. Αρχιμ. κ. Πρόδρομος Ξενάκης, Πρωτοσύγκελλοι, Ήγούμενοι, Μοναστικές Αδελφότητες και Κληρικοί άπ' όλη τήν Κρήτη, Αντιπεριφερειάρχες, όλοι οι Δήμαρχοι, Αντιδήμαρχοι και Δημοτικοί Σύμβουλοι της Μητροπολιτικής Περιφέρειας, οι Διοικητές των Στρατιωτικών Μονάδων του Νομού, Άρχοντες του Οικουμενικού Θρόνου, εκπρόσωποι της Παιδείας, Φορέων και Συλλόγων, ως επίσης και πλήθος πιστών που ευχήθηκαν εις τόν Επίσκοπό μας. Ακολούθησε πλούσια φιλοξενία, εκ μέρους της Μονής, στην παρακείμενη Όρθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, όπου χαιρέτισε και ευχήθηκε ο Σεβ. Μητροπολίτης Πέτρας κ. Γεράσιμος, ο Γεν. Δ/ντής της ΟΑΚ, Δρ. Κωνσταντίνος Ζορμπάς και ο έπιβλέπων καθηγητής του νεοχειροτονούμενου στο Πανεπιστήμιο του Ιασίου, όπου και εκπονεί διδακτορική διατριβή π. Σάββας Viorel.

Θρονική Έορτή

Η Αγία του Χριστού Μεγάλη Έκκλησία έορτασε τόν προσάτη και πάτρωνά Της Άγιο Απόστολο Ανδρέα τόν Πρωτόκλητο, εις τόν πάνσεπτο Ι. Πατριαρχικό Ναό. Του Έσπερινού χοροστάτησε ή Α.Θ. Παναγιότης, ο Οικουμενικός ήμών Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, ο Όποιος προεξήρχε και της Συνοδικής Θείας Λειτουργίας, κατά τήν διάρκεια της οποίας τέλεσε τήν εις πρεσβύτερο χειροτονία του μέχρι πρότινος Αρχidiaκόνου Του και νυν Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου κ. Ανδρέα. Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Αμφιλόχιος, ως μέλος της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, έλαβε μέρος εις τήν Πατριαρχική και Συνοδική Θεία Λειτουργία. Μεγάλος αριθμός Αρχιερέων εκ του κλίματος του Οικουμενικού Θρόνου από τήν

Έλλάδα και τήν διασπορά, Αντιπροσωπεία εκ της Έκκλησίας Κρήτης, ως επίσης και Αρχιερείς εκ της Έκκλησίας Κύπρου και της Έκκλησίας της Ελλάδος, μετείχαν εις τήν έορτή της Μητέρας Έκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως. Ήγούμενοι Αγιορείτικων Μονών, Μοναστικές Αδελφότητες και πλήθος Κληρικών από τήν Πάτρα, γενέτειρα γή του Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου κ. Ανδρέα, ως και από όλη τήν Έλλάδα συμπροσευχήθηκαν. Παρίστατο επίσης και αντιπροσωπεία εκ της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας. Εκπρόσωποι της Έλληνικής Κυβερνήσεως, Άρχοντες του Οικουμενικού Θρόνου και μεγάλος αριθμός προσκυνητών, μεταξύ των οποίων και όμιλος προσκυνητών εκ της Ι. Μητροπόλεως μας. Ο Παναγιώτατος εξέφρασε τήν χαρά Του για τήν συμμετοχή και, κατά τήν χειροτονία, αναφέρθηκε εις τά προσόντα και τίς ικανότητες του νεοχειροτονούμενου Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου. Η αντιπροσωπεία της Έκκλησίας Κρήτης, αποτελούμενη από τόν Επίσκοπό μας και τούς Σεβ. Μητροπολίτες Πέτρας και Χερρονήσου κ. Γεράσιμο και Ιεραπότνης και Σητείας κ. Κύριλλο, έγιναν δεκτοί από τόν Παναγιώτατο κατά τήν ημέρα της έορτής του Αγίου Ανδρέα, όπου ο Επίσκοπός μας προσφωνώντας εκ μέρους των παρισταμένων Αρχιερέων, σημείωσε: «Παναγιώτατε, ή ένταύθα παρουσία μας επανευαγγελίζεται τούς αιώνιους δεσμούς έν τή αληθεία, τή πίστι, τή αγάπη και τή ύπακοή της έξόχως πεπροικισμένης θυγατρός, της Κρητών νήσου, προς τήν Μητέρα Έκκλησίαν. Η άδιάρρηκτος αυτή ένότης, ακόμη κι άν ήτόνισεν κατά δυσκόλους και χαλεπούς καιρούς, πάντως δέν διεσπάσθη, ούτε ποσώς ήμαυρώθη, άλλ' ή κατά Κρήτην Έκκλησία παρέμεινε και παραμένει ζώσα, τρεφομένη ουσιαστικώς εκ της Μητρός αυτής, ασφαλής έν τή πατρική έστία,

θάλλουσα και καρποφορούσα, διαποτιζομένη εκ των ευχύμων και ζωηφόρων ναμάτων του άθανάτου δένδρου της δεδοξασμένης αλλά και πολυπαθούς Νέας Ρώμης, διαπνεομένη εκ των αυτών ιδεωδών, οραματιζομένη κοινών στόχων και σκοπών, διατηρούσα τον προσήκοντα σεβασμόν προς Αυτήν και την κρατούσαν εκκλησιαστικήν τάξιν», προσφέροντας εκ μέρους της Έκκλησίας Κρήτης Αρχιερατικό έγκόλπιο. Ο Παναγιώτατος ευχαρίστησε τους Αρχιερείς της Έκκλησίας Κρήτης και ζήτησε να μεταφέρουν προς την Ίεραρχία της Μεγαλονήσου τις πατρικές ευχές και ευχαριστίες Του. Έπιπροσθέτως σέ ιδιαίτερη άκρόαση δέχθηκε τον Επίσκοπό μας μετά του κ. Κωνσταντίνου Ζορμπά, Γεν. Δντού της Όρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης και του κ. Γεωργίου Σταυρουλάκη, Αντιπρύτανη του Πολυτεχνείου Κρήτης, μέλους του Δ.Σ. της ΟΑΚ, όπου και έγινε συζήτηση περί των έπειτακων έορτασμών της ΟΑΚ, ή οποία τό 2018 συμπληρώνει 50 έτη συνεχούς προσφοράς και μαρτυρίας. Οί προσκυνητές, έπίσης, της Μητροπόλεώς μας είχαν την ευλογία να συναντηθούν ιδιαίτερος μετά του Παναγιωτάτου και να λάβουν την ευχή Του. Είς την συνάντηση αυτή ο Επίσκοπός μας παρουσίασε τον όμιλο των προσκυνητών είς τον Παναγιώτατο και αναφέρθηκε είς την σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου είς την Μητρόπολή μας. Ο Παναγιώτατος εξέφρασε την χαρά Του για την έλευση είς την «Μητέρα Έκκλησία» και μνημόνευσε τό ιστορικό γεγονός της συγκλήσεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου είς την Κρήτη και ιδιαίτερα είς την Μητρόπολή μας.

Παγκρήτιο Σεμινάριο Άγιογραφίας

Στους χώρους της Όρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης πραγματοποιήθηκε και φιλοξενήθηκε

τό 1ο Παγκρήτιο Σεμινάριο Άγιογραφίας, μέ την συμμετοχή Άγιογράφων άπ' όλη την Κρήτη. Τόν Άγιασμό τέλεσε ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Είρηναίος, ο οποίος και ευχετικά χαιρέτισε τό 1ο αυτό Παγκρήτιο Σεμινάριο Άγιογραφίας, έκφράζοντας την χαρά του για τό γεγονός. Ακολούθησε χαιρετισμός του Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Άμφιλοχίου, Πρόεδρου του Δ.Σ. της ΟΑΚ, ο οποίος άφου χαιρέτισε και καλωσόρισε όλους τους συμμετέχοντες, σημείωσε μεταξύ άλλων: «Η εικονογραφική τέχνη είναι, κατά τον Άγιο Ίωάννη τον Δαμασκηνό, θησαυρός πολύτιμος της Όρθόδοξης παράδοσης. Η Εικόνα είναι λειτουργικό σκεύος που αγιάζει τον άνθρωπο, καθώς οί ιερές Εικόνες "όμιλούν" έντός των καρδιών των ανθρώπων», κατέληξε ευχαριστώντας ιδιαίτερος την κ. Κωνσταντίνα Στεφανάκη, υπεύθυνη Άγιογραφείου της ΟΑΚ, ως και τον Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Στ. Άρναουτάκη για την ευγενή χορηγία έκδόσεως Καταλόγου, ο οποίος περιλαμβάνει έργα Κρητών Άγιογράφων που τό διήμερο του Σεμιναρίου εκτίθενται είς τό φουαγιέ του Ίδρύματος. Ακολούθησαν χαιρετισμοί άπό την κ. Στεφανάκη, τον Δντή της ΟΑΚ, Δρ. Κωνσταντίνο Ζορμπά, ο οποίος χαιρέτισε και καλωσόρισε άπό πλευράς του και τον εκπρόσωπο της Περιφέρειας Κρήτης κ. Κωνσταντίνο Φασουλάκη. Τών χαιρετισμών άκολούθησαν λίαν αξιόλογες εισηγήσεις άπό είδικούς και καταξιωμένους όμιλητές, όπως, ο κ. Κωνσταντίνος Ξενοπουλος, Διδάσκαλος Άγιογραφίας, ο κ. Μαΐλης Άθανάσιος, Αρχαιολόγος, Διδάσκων Βυζαντινής Αρχαιολογίας, ο κ. Δρακάκης Μανόλης, Πρόεδρος Διοικούσας Έπιτροπής Χριστιανικού Μουσείου Αγίας Αικατερίνης «Σιναΐτων» και ο κ. Γιγυρτάκης Νίκος, Φιλολόγος-Αρχαιολόγος, Δντής Δ/θμιας Έκπαίδευσης Ν. Ήρακλείου. Τό έσπέρας της ίδιας ήμέρας πραγματοποιήθηκαν τά έγκαίνια της Έκθεσης Άγιογραφίας, μέ την συμμετοχή άρκετών Άγιογράφων άπ' όλη την Κρήτη, οί όποιοι και εξέθεσαν τά έργα τους. Την έπομένη οί μετέχοντες είχαν την ευκαιρία να λειτουργηθούν είς την Ί. Πατριαρχική Μονή Γωνιάς και να ξεναγηθούν είς τό Βυζαντινό Μουσείο της Μονής, τό οποίο διαθέτει συλλογή μοναδικών και λίαν αξιόλογων Εικόνων.

Ή Ί. Μητρόλις μας ευχαριστεί την Ί. Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου

Ή Ίερά Μητρόπολις μας δέχθηκε την περίοδο των έορτών την ευεργετική προσφορά

της Ί.Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, μέ την άποστολή μεγάλων ποσοτήτων τροφίμων, ένισχύοντας έτσι τις δομές Κοινωνικής Άλληλεγγύης του Άννουσάκειου Ίδρύματος (Συσσίτιο, Κοινωνικό Παντοπωλείο, ως και τις 2 δομές «Βοήθεια στό σπίτι» του Άννουσάκειου). Η προσφορά αυτή αγάπης περιελάμβανε μεγάλες ποσότητες άπό: όσπρια, (φακές, φασόλια, φάβα, ρύζι), ζυμαρικά, άλεύρι, ζάχαρη, πολύ ντομάτας, πατάτες, κ.ά. Όπως δήλωσε ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμφιλόχιος, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Άννουσάκειου: «Όσο υπάρχουν άνθρωποι που σκύβουν στον πόνο του δοκιμαζόμενου άδελφού, τόσο ο Χριστός θά γεννάται στις καρδιές των ανθρώπων. Ευγνώμονες οί ευχαριστίες μας προς τον Καθηγούμενο της Ί. Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου Γέροντα Έφραίμ, ο οποίος τόσο άπλόχερα και αγαπητικά μεταμορφώνει την αγάπη σέ πράξη, για την ποικιλόμορφη και ουσιαστική στήριξη και άρωγή του είς την ταπεινή διακονία και βηματισμό μας», κατέληξε ο Έπίσκοπός μας ευχόμενος όπως σύντομα εκλείψουν οί ανάγκες αυτών των παροχών.

Ή Κίσαμος έόρτασε τον προστάτη και πάτρωνά της

Ή Κίσαμος πόλις ντύθηκε τά γιορτινά της για να έορτάσει, σεμνοπρεπώς και ιεροπρεπώς, τον προστάτη της Άγιο Σπυρίδωνα, Έπίσκοπο Τριθυμούντος τον θαυματουργό, καθώς ο ιστορικός Ί. Ναός της Κισάμου, κτίσμα του 1865, είναι αφιερωμένος είς τον Άγιο Σπυρίδωνα. Του Έσπερινού χοροστάτησε ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμφιλόχιος, ένώ της πανηγυρικής Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Είρηναίος, συλλειτουργούντων του Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνίας και Άποκορώνου κ. Δαμασκηνού και του Έπισκόπου μας κ. Άμφιλοχίου. Ο Έπίσκοπός

μας εξέφρασε την χαρά και τις ευχαριστίες του για την συμμετοχή του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Είρηναίου, «του λευκοπολιού και πανσεβάστου Ίεράρχου της των Κρητών Έκκλησίας, και συνόλου της Όρθοδοξίας», όπως σημείωσε, ως έπίσης και του όμορου Αρχιερέως κ. Δαμασκηνού, «λίαν αγαπητού και έκλεκτου άδελφού». Ακολούθως έδωσε τον λόγο είς τον προεξάρχοντα Αρχιεπίσκοπο κ. Είρηναίο, ο οποίος άφου ευχαρίστησε τον Έπίσκοπό μας για την πρόσκληση, αναφέρθηκε είς τό πρόσωπο του έορταζόμενου Άγίου, σημειώνοντας: «ή απλότητα, δείγμα της αγιότητας του τιμωμένου Άγίου, δείχνει σέ όλους μας τον δρόμο και τον τρόπο που καλούμεθα να πορευθούμε τον βίο μας, καθώς στόχος μας χρειάζεται να είναι ή μίμησις του Άγίου και όχι άπλά ο έορτασμός της μνήμης του». Ακολούθησε λιτάνευσις είς την πόλη της Κισάμου τμήματος του Ί. Λειψάνου του Άγίου Σπυρίδωνος, τό οποίο φυλάσσεται είς τον Καθεδρικό Ναό, ως και της Ίερας Εικόνας του. Συγκινητική ή συμμετοχή εκατοντάδων πιστών άπό την ευρύτερη περιοχή είς τις Ί. Ακολουθίες του έορτίου διημέρου.

Έκδήλωση τιμής και μνήμης

Στην όμορφη πόλη του Άγίου Δημητρίου, την Θεσσαλονίκη, βρέθηκε ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμφιλόχιος μετέχοντας σέ έκδήλωση τιμής και μνήμης, αφιερωμένης είς τον μακαριστό προκάτοχό του, αοίδιμο Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου κυρό Είρηναίο. Η έκδήλωση συνδιοργανώθηκε άπό την Ί. Μητρόπολή μας και την Ένωση Προβολής του έργου του άπό Κισάμου και Σελίνου μακαριστού Μητροπολίτου Είρηναίου, σέ συνεργασία μέ τά Κρητικά Σωματεία Βορείου Ελλάδος. Κατά την εκείσαι παραμονή του ο Έπίσκοπός μας προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας είς τον

περικαλλή Ἱ. Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου, 40 Ἐκκλησιῶν, κατόπιν εὐγενούς προσκλήσεως τοῦ Αἰδεσ. Πρωτοπρ. π. Εὐτυχίου Παπαδεροῦ, ἐκλεκτοῦ γόνου τοῦ Σελίνου, καί ἀδείας τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου. Στήν Θεία Λειτουργία συμμετείχαν Κρήτες Ἱερείς πού διακονοῦν εἰς τήν Θεσσαλονίκη. Ὁ Ἐπίσκοπός μας εὐχαρίστησε τόν Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμο γιά τήν εὐλογητική ἄδεια, ὡς ἐπίσης καί τόν Αἰδεσ. Πρωτοπρ. π. Εὐτύχιο Παπαδερό γιά τήν πρόσκληση. Ἀντιπελαργώντας ὁ π. Εὐτύχιος, χαιρέτισε καί καλωσόρισε τόν Ἐπίσκοπό μας εἰς τόν περικαλλή Ἱ. Ναό, ὁ ὁποῖος κτίσθηκε ἐξ ὀλοκλήρου μέ μέριμνα καί ἐνέργειες τοῦ ἰδίου. Τό ἔσπερας τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τήν αἶθουσα Τελετῶν τῆς παλαιᾶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. πραγματοποιήθηκε ἡ ἐκδήλωση τιμῆς καί μνήμης τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου κυροῦ Εἰρηναίου. Στήν ἀσφυκτικά γεμάτη αἶθουσα μετείχαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες: Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, Νέας Κρήνης καί Καλαμαριάς κ. Ἰουστίνος, ὡς καί οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι: Θερμῶν κ. Δημήτριος καί Ἀμορίου κ. Νικηφόρος. Ἐκπρόσωποι τοπικῶν

ἀρχῶν, Κρητικῶν Σωματείων τῆς Βορείου Ἑλλάδος, Συλλόγων, Φορέων καί πλήθος κόσμου παρακολούθησε τήν ἐκδήλωση. Ὁ Ἐπίσκοπός μας χαιρέτισε καί καλωσόρισε, ἀναφερόμενος στό πρόσωπο τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου του: «Ὁ ἀοιδίμος Γέροντας ὑπῆρξε φωτοδόχος λαμπάδα. Περπατοῦσε στήν γῆ καί ἀτένιζε τόν οὐρανό. Ζυμώθηκε μέ τίς ἀνάγκες καί τόν πόνο τοῦ λαοῦ. Ζοῦσε τήν Ἐκκλησία ὡς γεγονός χάριτος». Ἀκολούθησε χαιρετισμός τοῦ Προέδρου τῆς Ἑνωσης κ. Δημητρίου Κυριτσάκη, προβολή ἀποσπασματος ἀπό ἐκπομπή τῆς ΕΡΤ μέ τήν ζωή τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου καί καλλιτεχνικό πρόγραμμα ἀπό Κρητικά Σωματεία. Ἐπιπροσθέτως τιμήθηκαν γιά τήν προσφορά τους στήν Ἐκκλησία, τά Γράμματα καί τήν Ἐπιστήμη οἱ: Αἰδεσ. Πρωτοπρ. π. Εὐτύχιος Παπαδερός, κ. Λευτέρης Σκαλίδης, κ. Ἀπόστολος Κυριτσάκης καί κ. Νικόλαος Κασταλιάκης. Κατά τήν παραμονή του εἰς τήν Θεσσαλονίκη ὁ Ἐπίσκοπός μας συναντήθηκε μέ τόν Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμο, μέ τόν ὁποῖο εἶχε μακρά συζήτηση περί ἐκκλησιαστικῶν καί ἄλλων ἐπίκαιρων θεμάτων καί ζητημάτων.

Τό καράβι τῶν εὐχῶν ρίχνει ἄγκυρα μελωδικά στήν Κίσαμο

Τριήμερο Χριστουγεννιάτικων δράσεων καί ἐκδηλώσεων ὀργάνωσε τό Τσατσαρωνάκειο Πολιτιστικό Πολυκέντρο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας, στούς ὄμορφους καί ἰδιαίτερα καλαίσθητους χώρους τοῦ Πολυκέντρου. Οἱ ἐκδηλώσεις ἀνοίξαν μέ ἐπισκέψεις Σχολείων τῆς εὐρύτερης περιοχῆς, ὅπου τά παιδιά εἶχαν τήν εὐκαιρία νά γνωρίσουν καί νά συνομιλήσουν μέ τήν καταξιωμένη συγγραφέα παιδικῶν βιβλίων κ. Ἄννα Ἰακώβου καί νά περιηγηθοῦν εἰς τό Χριστουγεννιάτικο Βazaar πού

λειτούργησε στό φουαγιέ τοῦ Πολυκέντρου, ὑποστηρικτικό τῶν πολλαπλῶν δράσεων τοῦ Πολυκέντρου. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ἡ κ. Ἰακώβου ὁμίλησε σέ Ἐκπαιδευτικούς καί Γονεῖς, μέ θέμα: «Ὅταν χαμογελάει ὁ Οὐρανός στό παιδικό βιβλίο». Στήν ἐμπνευσμένη ὁμιλία τῆς ἡ συγγραφέας ἀναφέρθηκε, μέσα ἀπό τήν πολυετή ἐμπειρία τῆς, εἰς τήν χρησιμότητα καί ὠφέλεια τοῦ Ὁρθόδοξου παιδικοῦ βιβλίου καί πόσο τρέφει τήν παιδική ψυχή. Ἀκολούθως τμήμα τῆς πολυπληθοῦς Παραδοσιακῆς καί Βυζαντινῆς Χορωδίας τοῦ Ὠδείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας, ὑπό τήν διεύθυνση τοῦ ἐμπειροῦ μουσικοδιδασκάλου - χοράρχη κ. Γεωργίου Χαχλάκη, ἀπέδωσε ἀριστοτεχνικά ὕμνους τῆς περιόδου καί παραδοσιακά Κάλαντα, μέ τήν συμμετοχή τῶν παραδοσιακῶν ὀργάνων λαοῦτο καί βιολιού. Τήν ἐκδήλωση συντόνισε ἡ συνεργάτιδα τῆς Μητροπόλεως κ. Ἀντωνία Δαρατσανοῦ. Ἡ ἐπόμενη ἡμέρα, πού εἶχε ὡς θεματολογία: «ὄντέ σιμώνουν... οἱ σκολάδες» περιελάμβανε ἀφήγηση γιά τά παραδοσιακά ἔθιμα τῶν ἐορτῶν, ἀπό τόν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Ριζιτῶν «Ἡ Κίσαμος» κ. Κώστα Χαρτζουλάκη, μέ τήν εὐγενῆ συνεισφορά καί τοῦ καταξιωμένου λαογράφου καί διδασκάλου κ. Σταμάτη Ἀποστολάκη. Ὁ ὁμιλητής, μέ λόγο μεστό καί σύντομο, ἀναφέρθηκε εἰς τά ἦθη καί τά ἔθιμα τῆς περιόδου. Ἀκολούθησαν οἱ Σχολές Παραδοσιακῆς Μουσικῆς τοῦ Ὠδείου τῆς Μητροπόλεως, Σχολές Βιολιού καί Λαούτο, ὅπου οἱ μαθητές τῶν Σχολῶν μάγεψαν τό ἀκροατήριό μέ τήν ὁμορφιά τῶν ἤχων καί τῶν φωνῶν τους. Ριζιτικό καί παραδοσιακά Κάλαντα τραγούδησαν, ἀριστοτεχνικά, ὁ παραδοσιακός Σύλλογος Ριζιτῶν «Ἡ Κίσαμος». Ἡ βραδιά διανθίστηκε μέ ὕμνους ἀπό τό θεωρητικό τμήμα Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ Ὠδείου, ὑπό τήν διεύθυνση τοῦ Ἱερολογιτάτου Διακόνου π. Ἰωάννου Τζωρτζάκη, Καθηγητοῦ Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Ἡ τελευταία ἡμέρα περιελάμβανε «Νότες χαρᾶς - Χριστουγέννων Νότες», ἀπό τοὺς μαθητές τῶν Σχολῶν Κλασικῆς καί Μοντέρνας Μουσικῆς τοῦ Ὠδείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος ἐξέφρασε τήν χαρά του γιά τήν ὁμορφιά καί τόν πλοῦτο τῶν ἐκδηλώσεων.

Χριστός ἐτέχθη στό σπήλαιο τῆς Μαραθοκεφάλας

Παρά τό δριμύ ψῦχος καί τήν θερμοκρασία νά κατεβαίνει στούς 4 βαθμούς, ξεπέρασαν τίς τρεῖς χιλιάδες, σύμφωνα μέ τίς ἐκτιμήσεις,

οἱ πιστοί ἀπ' ὅλη τήν Κρήτη πού μετείχαν στή νυκτερινή Χριστουγεννιάτικη Θεία Λειτουργία στό σπήλαιο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐρημίτου, στήν Μαραθοκεφάλα τῆς Ἑνορίας Σπηλιάς, ἱερουργούντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου. Ἡ κατανυκτική ψαλμωδία, ἡ ἱεουργία τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Λειτουργίας, σέ συνδυασμό μέ τήν διαμόρφωση τοῦ σπηλαίου, τήν φάνη τῶν ἀλόγων ζώων καί τό φωτεινό ἀστέρι πού δέσποζε τοῦ σπηλαίου, ὀδήγησαν σέ κατάνυξη καί βιωματική συμμετοχή τίς χιλιάδες τῶν προσκυνητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπί ὥρες ὑπομένοντας τό ψῦχος μετείχαν εἰς τήν Θεία Λειτουργία καί κοινώνησαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων ἀπό τά τρία Ἁγία Ποτήρια πού εἶχαν προετοιμαστεῖ. Ὁ Ἐπίσκοπός μας κ. Ἀμφιλόχιος, χαιρετίζοντας καί ἐξαίροντας τήν «ὑπέρβαση» τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, σημείωσε: «... Ἀδελφοί μου. Ζοῦμε σέ συστήματα πέρα ἀπό τό μέτρο, ὅπου καθημερινά διαπιστώνουμε τό παράλογο καί τήν ἀπογοητευτική ποιότητα τοῦ σημερινοῦ κόσμου, ἀνήμποροι πολλές φορές, νά ἀντιδράσουμε καί νά ἀντισταθοῦμε. Φαίνεται ἡ κοινωνία μας νά νικήθηκε ἀπό τά πάθη καί τίς ἀπογοητεύσεις τῆς καί ἀλλοτριώθηκε ἀπό τόν παγετό τῆς μοναξιάς. Εὐλογα, λοιπόν, γεννᾶται τό ἐρώτημα: Ἀπό πού θά ἀνατεῖλει ἡ διεξοδος τῶν κρίσεων; Ἀπό τήν Ἀνατολή τῶν Ἀνατολῶν, ἀπό τό Σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ! εἶναι ἡ ἀπάντηση. Ἐκεῖ ἀνέτειλε καί ἀνατέλει ἡ ἐν Χριστῷ ἐλπίδα μας. Τό φῶς τῆς ἀλήθειας, τῆς ζωῆς, τῆς χαρᾶς καί τῆς ἀγάπης. Ἐκεῖ στηρίζονται καί τρέφονται οἱ ἐλπίδες μας γιά νά ἀπαντηθοῦν οἱ προσευχές καί οἱ ἀνάγκες μας. Γιά νά γεννιέται ὁ Χριστός μέσα στίς ψυχές μας, νά λάμψει μέσα μας «τό Φῶς τό τῆς γνώσεως» καί νά γίνεται ἡ ζωή μας «κοινωνία ἀγάπης»...», κατέληξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, εὐχαρι-

στώντας τόν ακούραστο Έφημέριο Αίδεσ. π. Έλευθέριο Τατέλο, τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο τής Ένορίας καί τήν νεολαία της γιά τήν όργάνωση καί καλωπισμό του σπηλαίου. Τόν Δήμο Πλατανιά γιά τόν καθαρισμό τών δρόμων, τόν Άστυνομικό Δντή Χανίων, γιά τήν διάθεση ικανού άριθμού άστυνομικής δύναμης, γιά τήν ρύθμιση τής κυκλοφορίας, τό Τμήμα Έθελοντών Σαμαρειτών Κισάμου, γιά τήν κάλυψη τής βραδιάς, ώς καί όλους όσοι συνέβαλαν καί προσέφεραν τήν άγάπη τους, τόν κόπο καί τόν μόχθο τους, εϋχόμενος όπως «... τό φετινό ταξίδι τών Χριστουγέννων όδηγήσει τόν βηματισμό μας στην φάτη τής ειρήνης, τής καταλλαγής, τής συμφιλίωσης, τής άλληλεγγύης, τής άποδοχής του κάθε άλλου πού στό πρόσωπο του Χριστού γίνεται φίλος καί άδελφός».

Τό Πεδίο Βολής Κρήτης στηρίζει τό Άννουσάκειο Ίδρυμα

Σέ πράξη κοινωνικής εϋαισθησίας προέβη τό Πεδίο Βολής Κρήτης, τό όποιο παρέδωσε εις τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Άμφιλόχιο, μεγάλο άριθμό τροφοεπιταγών τών 50€, γιά τήν στήριξη του προνοιακού έργου τής Ί. Μητροπόλεως μας, όπως υλοποιείται μέσω του Άννουσάκειου Ίδρυματος. Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμφιλόχιο, δήλωσε: «Όσο ή άγάπη γίνεται πράξη, τόσο ό Χριστός θά γεννάται καί αναγεννάται στις καρδιές τών ανθρώπων, ό πόνος θά ανακουφίζεται, τό φώς θά νικά τό σκοτάδι καί ή χαρά θά ανατέλλει στην ζωή του κόσμου. Πολλές οί εϋχαριστίες μας πρό τόν Διοικητή του Π.Β.Κ.,

Ταξίαρχο κ. Άναστάσιο Γκούμα, ώς καί όλο τό προσωπικό του, γιά τήν εϋγενή αϋτή χειρονομία τής άγάπης των, ώς καί πρός όλους τούς επώνυμους καί άνώνυμους πού, διακριτικά καί άθόρυβα, στηρίζουν τήν ταπεινή μας διακονία πρός τόν πάσχοντα καί έμπερίστατο συνάνθρωπο, όπως πραγματώνεται διά του Άννουσάκειου Ίδρυματος τής Μητροπόλεως μας, τό όποιο σέ καθημερινή βάση ανακουφίζει, στηρίζει καί ενισχύει εκατοντάδες συνανθρώπους μας, μέσω τών προνοιακών καί κοινωνικών δομών καί δράσεών του», κατέληξε ό Έπίσκοπός μας κ. Άμφιλόχιο, εϋχόμενος όπως: «κατά τό νέο έτος λιγοστέψει ό πόνος, μειωθούν οί άνάγκες καί κυριαρχήσει ή άλληλεγγύη καί ή άγάπη».

Έορτή Άγίου Στεφάνου

Κατά τήν έορτή του Άγίου Πρωτομάρτυρος Στεφάνου, ό Έπίσκοπός μας προεξήρχε τής Θείας Λειτουργίας εις τόν Ί. Ναό του Άγ. Γεωργίου Δρακώνας, όπου καί φυλάσσεται τεμάχιο Ίερού Λειψάνου του Άγίου Στεφάνου, μέ τήν συμμετοχή ικανού άριθμού Κληρικών καί μεγάλου άριθμού πιστών. Ο Έπίσκοπός μας, στην σύντομη όμιλία του, αναφέρθηκε εις τό μήνυμα τής μεγάλης έορτής τών Χριστουγέννων καί εις τό πρόσωπο του Άγίου Στεφάνου, πού όπως σημείωσε: «είναι ό πρώτος μάρτυρας τής πίστεώς μας, ό όποιος μάς δείχνει τόν δρόμο καί τόν τρόπο καί τής δικής μας σωτηρίας».

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ ΕΠΙΣΧΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ & ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ Ί. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Αίδεσ. Νικόλαος Καπής, εις μνήμην γονέων καί αδελφών του ..... 150€
 Σύλλογος «Φίλοι του Άννουσάκειου Ίδρυματος»,..... 300€
 Μαρία Τερεζάκη .....50€
 Σύλλογος Γυναικών Άγ. Άντωνίου Καμάρας 150€
 Σύλλογος Κυριών & Δεσποινίδων Καστελλίου «Η Κοινωνική Πρόνοια» ..... 200€
 Παναγιώτα Κατερινάκη .....50€
 Ειρήνη Μαρκατάτου-Σεργεντάνη ..... 100€
 Εϋστάθιος Ψάρρης ..... 100€
 Άνώνυμος ..... 1.000€
 Ένορία Πύργου ..... 100€
 Ένορία Ροδωπού ..... 150€
 Μαρία Μυριζάκη, εις μνήμην Εϋτυχίας Άναστασίου Βιτσιλάκη ..... 200€
 Κωνσταντίνος Κολώνιας ..... 100€
 Νικόλαος Πενταράκης ..... 150€
 Έλευθερία Κοχυλάκη, εις μνήμην μητρός της Άργυρης ..... 250€
 Ένορία Κουντούρας Σελίνου, εις μνήμην ιερέως Μιχαήλ Τσιριντάνη ..... 100€

Ιωάννης Τσερκάκης, εις μνήμην Γεωργίου Περδικάκη ..... 2.000€
 Μαρία Δημητρίου Κοσμαδάκη, εις μνήμην Δημητρίου Κοσμαδάκη .....80€
 Σύλλογος Κισαμιτών Άττικής ..... 100€
 Θεόδωρος Μοτάκης .....50€
 Αικατερίνη Έμμ. Κουτσουρελάκη, εις μνήμην συζύγου της Έμμανουήλ Ζαχ. Κουτσουρελάκη .....60€
 Ένορία Παλαιοχώρας ..... 200€
 Δημήτριος Στυλ. Λουπάσης .....2 δοχεία λάδι
 Ναταλία Πατεράκη .....50€
 Άπόστολος Κυριτσάκης ..... 300€

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΥ"

Άνώνυμος .....50€
 Άνώνυμος ..... 250€
 Εϋτύχιος & Φιλία Πετράκη ..... 200€

Τράπεζα Άγάπης καί στό Καστέλλι

"Είκοσι αιώνες τώρα ή χριστιανική Έκκλησία κηρύσσει πάνω στον κόσμο τή Δικαιοσύνη καί τήν Άγάπη, δίνοντας ώστόσο φωμί στους πεινασμένους καί ρούχα στους γυμνούς. Χτίζει νοσοκομεία γιά τούς άρρώστους, εργαστάσια γιά τούς άνέργους καί σχολεία γιά νά μορφωθούν οί άγράμματοι. Κι οί χριστιανοί, πλούσιοι καί φτωχοί, δίνουν από τό περίσσειμα καί τό ύστέρημά των.

Οί άληθινοί χριστιανοί «συνέχουσι τόν κόσμον» μέ τή φιλανθρωπία καί καμιά κρατική πρόνοια δέ μπορεϊ νά αντικαταστήσει αϋτή τήν άνώνυμη καί επώνυμη παράδοση τής Άγάπης."

(Μητρ. Κ. & Σ. Ειρηναϊος † 2013)

